Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

30 август 1972 йил, чоршанба ◆ № 203 (15.374). ◆ Баҳоси 2 тийин.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КРАСНОЯРСККА КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев 28 августда Красноярскка келди. Аэродромда ўртоқ Л. И. Брежневни КПСС Красноярск ўлка комитетининг биринчи секретари ўртоқ В. И. Долгих, ўлка ижроия комитетининг раиси ўртоқ Н. Ф. Татарчук, ўлка партия комитетининг бюро аъзолари, Сибирь ҳарбий округининг қўмондони генерал-полковник М. Г. Хомуло, КПСС ўлка комитетининг, ўлка ижроия комитетининг ва районларнинг масъул ходимлари кутиб олдилар. (ТАСС).

МАҲАЛЛИЙ СОВЕТ РАҲБАРЛАРИНИНГ КЕНГАШИ

Совет ходимларининг икки кун давом этган республика кенгаши 29 августда тугади. Кенгашда Қорақалпоғистон АССР Олий Совети Президиумининг, область ижроия комитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раислари, секретарлари ва бўлим мудирлари, меҳнаткашлар депутатлари шаҳар ва район советлари ижроия комитетларининг раислари, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети аппаратларининг масъул ходимлари иштирок этдилар.

Якунловчи мажлисда кенгаш кун тартибига киритилган масала — республика меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий советлари ишининг аҳволи ва КПСС XXIV съездининг қарорлари асосида уларнинг фаолиятини янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш давом эттирилди. Бу масалани муҳокама қилишда Янгиариқ район ижроия комитетининг раиси Р. Шапиков, Ўзбекистон ССР коммунал хўжалик министрининг ўринбосари К. Н. Бекаев, Янгиқўрғон район ижроия комитетининг раиси С. Тўйчибоев қатнашдилар.

Кенгашда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев якунловчи нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари бир қанча жойларга экскурсия қилдилар. Шаҳар ижроия комитетларининг, шунингдек Тошкент шаҳридаги район ижроия комитетларининг раислари Чирчиқ шаҳрида бўлиб, шаҳар ижроия комитетининг иш тажрибаси билан танишдилар. Қишлоқ район ижроия комитетларининг раислари қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш ва электрлаштириш Ўрта Осиё институтига бордилар. (ЎзТАГ).

ЯНГИ ТЕХНИКАНИ ПАХТАЧИЛИККА ЖОРИЙ ЭТАЙЛИК

29 август куни Тошкентда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига илғор технология ва янги техникани жорий этишга бағишланган республикалараро семинар-кенгаш иш бошлади. Семинар-кенгашни СССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги, Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмаси, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги ва Совхозлар министрликлари, «Узсельхозтехника» республика бирлашмаси чақирди. Унинг ишида Ўрта Осиёдаги пахтакор республикалар, Озарбайжон, Қозоғистон республикаларининг олимлари ва мутахассислари, мелиораторлар, машиналарнинг конструкторлари, бир қанча илғор колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ва совет ходимлари қатнашмоқдалар.

Семинар-кенгаш қатнашчилари пахтачиликни ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг бошқа тармоқларини илғор технология ва янги техника асосида янада интенсивлаштириш вазифаларини, қўриқ ерларни ўзлаштириш, пахтачилик ва чорвачиликка комплекс механизацияни жорий этиш масалаларини муҳокама қиладилар, пахтачилик учун керакли машиналар яратиш истиқболларини ҳам кўриб чиқадилар.

Семинар-кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Семинар-кенгаш бир неча кун давом этади. Унинг қатнашчилари Тошкент ва Сирдарё областларининг колхоз, совхозларида, «Узсельхозтехника» район бирлашмаларида бўладилар.

(ЎзТАГ).

ПАХТА ТЕРИМИ БОШЛАНДИ

ТЕРМИЗ, [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Термиз районидаги «Намуна» колхозида областда биринчи бўлиб пахта териш бошланди. Колхознинг 40 центнерчи Кулсоат Тошпўлатов бошлиқ бригадасининг аъзолари дастлабки кунда 4 тонна ингичка толали пахта териб, тайёрлов пунктига жўнатдилар.

Колхознинг Миср Маллаев бошлиқ бригадаси аъзолари ҳам бир кунда йиллик планнинг бир проценти миқдорида пахта тердилар. Бригаданинг чевар теримчиси Саломат Бобоева дастлабки куниёқ 70 килограмм ингичка толали пахта теришга муваффақ бўлди. У бу йил мавсумда 15 тонна «оқ олтин» териб бериш мажбуриятини олган.

Райондаги «Қизил юлдуз», Жданов номли колхозларда ва «Талимарон» совхозида ҳам пахта териш ёппасига бошланиб кетди.

ҚАШҚАДАРЁДА БИРИНЧИ

ҒУЗОР [«Совет Ўзбекистони» мухбиридан]. Ғузор районидаги Карл Маркс номли колхознинг Диёр Тўрахонов бошлиқ бригада пахтакорлари лалмикор майдонлардан 60 гектар янги ер ўзлаштириб, бу йил биринчи марта чигит экклан эдилар. Бригада деҳқонларининг ёз бўйи қилган самарали меҳнати, ғўза парваришини юксак агротехника тадбирлари асосида ўтказганликлари натижасида далаларда мўл ҳосил етиштирилди.

Бригада аъзолари пахта теримини ҳам Қашқадарё областида биринчи бўлиб бошлаб юбордилар. Бригаданинг Момосулув Мирзаева, Ўғилой Абдусаломова, Хурсандой Раҳимқулова, Момохол Мартова сингари илғор теримчилари биринчи кундаёқ 170-200 килограммдан «оқ олтин» териб, хирмонга тўкдилар. Бригада пахтакорлари ҳозиргача 30 тоннадан зиёд пахта териб қўйдилар.

Шунингдек, колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Назар Мелиқулов, тажрибали пахтакор Рўзмон Турдиев ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларида ҳам пахта йиғим-терими қизғин бошлаб юборилди. Бу бригадаларда ҳар куни йиллик планнинг бир ярим-икки проценти миқдорида пахта тайёрлачяпти.

П. ГАДОЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНЛАРИ

Канада Коммунистик партияси активларининг делегацияси Ўзбекистонга қилган сафарини тугаллади. Британия Колумбияси вилояти партия комитетининг аъзоси Шон Гриффин бошчилигидаги делегация КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турибди.

Меҳмонлар Бухорога бориб область партия ташкилотининг ишлари билан танишдилар. Улар қадимий шаҳарнинг диққатга сазовор жойларини, янги қурилишларини бориб кўрдилар. Делегация аъзолари Калинин районидаги Охунбобоев номли колхозда бўлишди. Тошкентда Канада Компартиясининг активлари В. И. Ленин Марказий музейининг филиалини, республика халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрдилар, комсомол ташкилотларининг ишлари билан танишдилар. (ЎзТАГ).

ХИРМОНГА БАРАКА

ПАХТАЗОРДАН РЕПОРТАЖ

◆ Бригада плани 20 процентга яқинлашиб қолди ◆ Чевар теримчилар 120—130 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар ◆ Пахта тез, тоза, сифатли териляпти.

Бухоро области далаларида етиштирилган ғуж-ғуж, бўлиқ кўсаклар ёппасига очиляпти. Халқимизда темирни қизигида, ишни уйқусида бос, деган ҳикматли гап бор. Уста пахтакор ҳозирданоқ отга қамчи босади, суръатга қанот боғлайди. Когон райони пахтакорлари худди шундай йўлни танладилар.

Райондаги Калинин номли колхоз деҳқонлари эрта баҳорда 1350 гектар майдонга «Тошкент-3» навли уруғ қадаган эдилар. Ғўза беш марта сифатли парвариш қилинди. Вақтида озиқлантирилиб, сувга қондирилди. Натижада ҳосил эрта етилди. Хўжалик далаларида бўлсангиз, кўзингиз қувонади. Колхоз деҳқонлари ҳосил чўғини қайта чамалаб чиқишиб, ҳар гектар ердан 23 центнер ўрнига 30 центнердан «оқ олтин» териб, давлатга сотишни мўлжаллаб қўйдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларининг 1972 йилги пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисида»ги қарори ҳар бир бригада, теримчи ва механик-ҳайдовчининг масъулиятини оширди. Ҳозир далада салкам 500 киши пахта теримида актив қатнашяпти. Уларнинг ҳар бири кунлик нормасини ошириб бажармоқда.

Колхоз бош агрономи, республикада хизмат кўрсатган агроном Шожон Болтаев:

— Пахта чаноқларда қолдирилмай тоза терилса, хирмонга қут-барака қўшилади. Биз шуни эътиборга олиб, бу йил 12 та пахтачилик бригадасининг ҳаммасида сифат комиссиялари ташкил қилганмиз. Улар ҳозир ҳар бир теримчининг ишини қаттиқ назорат қилишяпти.

Тоир Соҳибов бошлиқ бригадага бордик.

— Мана, 120 гектар майдондаги пахтамиз оппоқ очилиб турибди. Маррамиз — 40 центнер! Қанча тезроқ териб олсак, шунча барака қўшилаверади.

— Кеча неча процент пахта топширдингиз?

— Ўтган куни бир ярим процент эди. Кеча уч яримга чиқдик. Бугун йиллик планнинг тўрт проценти миқдорида пахта тайёрлашга енг шимариб турибмиз. Қўшнимиз Тўра Жўраев, Қосим Собиров бригадаларидан ортда қолмаймиз. Улар йиллик планни йигирма процентга яқинлаштириб қўйишди.

Бригадада Лутфия Муродова, Барно Узоқова, Ашур Шарипов, Маҳсума Музаффарова сингари чевар теримчиларнинг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Уларнинг ҳар бири хирмонга 120-130 килограммдан «оқ олтин» тўкиб, кунлик нормаларини муттасил ошириб бажармоқдалар.

Колхознинг Ҳалил Жалилов бошлиқ юқори ҳосилли бригадасида ҳам пахта терими қизғин тус олган. Бу ерда мавсумда 10-12 тоннадан пахта териш учун курашаётган Фароғат Шарипова, Муқаддас Ҳамидова, Зуҳра Юсупова, Ҳурмат Маърупова сингари ўнлаб чевар қизлар дур теришяпти.

— Мен билтур хирмонга 12 тонна пахта териб топширган эдим, — дейди моҳир теримчи Фароғат Шарипова, — бу йил СССРнинг олтин тўйи нишонланади. Ҳамма дугоналарим қатори тўйга тўёна билан бораман. Яъни, мавсумда 15 тонна «оқ олтин» тераман.

Колхознинг ҳамма бригадаларида чаноқлардан териб олинаётган лўппи-лўппи пахталар трактор тележкаларига ортилиб, тайёрлов пунктлари томон пешма-пеш жўнатилмоқда.

— Куни кеча йигирма тележка пахта жўнатган эдик, — дейди колхоз раиси Ж. Жўраев. — Бу гал яна ўн иккита трактор тележкаси ишга солинди. Давлатга йиллик планнинг бир ярим проценти миқдорида «оқ олтин» сотилди. Эрта-индин суръат яна ошади. Сентябрь киргунга қадар кунлик суръатни икки процентга кўтарамиз. Ҳадемай машина теримига ҳам тушамиз. 12 та «зангори кема», жумладан 8 та «Ўзбекистон» маркали тўрт қаторли серунум машиналаримиз шийпон ёнига чиқариб қўйилган.

Колхозда бу йил 1500 тонна ҳосил машиналар билан терилади. Юксак социалистик мажбуриятни 25 октябргача бажаришга қарор қилинди. Бунинг учун барча шарт-шароитлар бор.

Райондаги қайси бир хўжаликда бўлманг, юксак меҳнат кўтаринкилигини, уюшқоқликнинг шоҳиди бўласиз. Когонликлар эл-юрт олдида берган ваъдаларининг устидан чиқиб, СССРнинг олтин тўйига муносиб тўёна билан боришлари шак-шубҳасиздир.

Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Суратларда: Қоракўл пахта тозалаш заводига юбилей йилининг дастлабки ҳосили жўнатилди. Шу куни райондаги ўнта хўжалик 1,5 минг тонна пахта топширди. Юқорида Калинин номли колхознинг чевар теримчиси Ҳурмат Маърупова.

Б. Мўминов (ЎзТАГ) ва А. Ёқубов фотолари.

РЕДАКЦИЯ СИМ ҚОҚДИ:

ЙИҒИМ-ТЕРИМГА ШАЙМИСИЗ?

Пахта йиғим-терим мавсумининг муваффақиятли ўтиши машина теримига қандай тайёргарлик кўрилганлигига кўп жиҳатдан боғлиқ. Шу муносабат билан редакция республиканинг донгдор механизаторлари, колхоз, совхоз раҳбарлари, ишлаб чиқариш пешқадамлари ва пахта усталари билан боғланиб, ўз тажрибаларини сўзлаб беришларини илтимос қилди.

Телефонда Сирдарё область, Пахтакор районидаги Кичанов номли 26-а совхозининг машҳур механизатори Аҳмаджон ВАЛИЕВ:

— Ўртоқ Валиев, бундан бир неча ой муқаддам «Совет Ўзбекистони» газетаси саҳифаларида сизнинг республика механизаторларига Очиқ хатингиз босилган эди. Сиз унда тарихий юбилей йилида 700 тонна пахта теришга сўз берган эдингиз. Пахта йиғим-теримига қандай тайёргарлик кўряпсиз?

— Мен механизатор бўлиш билан бир қаторда комплекс механизациялашган пахтачилик бригадасини бошқараман. Биз 86 гектар майдонда мўл ҳосил етиштирмоқдамиз. Бу йилги маррамиз — гектаридан 40 центнер. Юз процент ҳосилни машиналарда териб оламиз. Мен бу йил олти қаторли янги терим агрегати билан 700 тонна пахта териб бераман.

— 700 тонна пахта теришга бел боғлаганлигингиз учун раҳмат. Мумкин бўлса, сиз буни қандай амалга оширишни мўлжаллаганингиз ҳақида айтиб берсангиз.

— Бригадамиз ғўзаларини биринчи сентябрдан дефолиация қилишга киришамиз. Дефолиация 5-6 кун давом этади. Маълумки, дефолиация қилинган майдон энг кечи билан 15-18 кунда машина теримига тайёр бўлади. Мана шу ҳисобда биз 24-25 сентябрларда дастлаб дефолиация қилинган майдонларда машина теримини бошлаш имкониятига эга бўламиз. Машина теримининг энг қайноқ даври 25-30 кун давом этади. Мен пахта қийғос очилган биринчи терим пайтида кунига 40 тоннага етказиб «оқ олтин» тераман. Ўз ҳисобим билан ўлчаганда, бунинг учун штурвалда бир кунда 17-18 соат ўтиришга тўғри келади. Асл механизатордан бир ой мана шундай жасорат талаб қилинади. Октябрь ойининг иккинчи ўн кунлигида биринчи пахта терими деярли тугаган бўлади. Иккинчи теримга тушилади. Мен иккинчи теримдан ўз агрегатим билан кунига 20 тоннадан кам термасликка ҳаракат қиламан. Мана шу зайилда дастлабки 10-12 кунда ҳар кунига 35-40 тоннадан, кейинги ўн кунликда кунига 20-25 тоннадан, учинчи ўн кунликда эса кунига 8-10 тоннадан пахта териб, бир ой ичида Ватан хирмонига 700 тоннадан ортиқ «оқ олтин» армуғон қилиш режасини тузиб қўйдим.

— Ғайратингизга балли. Ҳамкасб дўстларингиз — республика механизаторларига юбилей йилида қандай истакларингиз бор?

— Механизатор дўстларимдан умидимиз катта. Республиканинг донгдор механизаторлари, юбилей йилида 700 тоннадан пахта теришга аҳд қилган Дўстлик районидан Тўланбой Дадажонов, гулистонлик Жаббор Оғалиев, сурхондарёлик Абдусаттор Қурбонов каби ҳамкасб дўстларимга чин кўнгилдан муваффақият тилайман.

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Республика областларида сабзавот, картошка, ҳўл мева ва полиз экинлари маҳсулотлари тайёрлаш плани қандай бажарилаётгани тўғрисида 1972 йил 28 августга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Биринчи, учинчи, бешинчи ва еттинчи устунлар — минг тонна ҳисобида тайёрлангани; иккинчи, тўртинчи, олтинчи ва саккизинчи устунлар — планнинг бажарилиш проценти).

Областлар	сабзавот		картошка		ҳўл мева		полиз экинлари маҳсулотлари	
Тошкент	94,6	40,4	22,7	64,1	23,3	74,0	25,6	32,0
Сирдарё	4,3	18,6	0,2	12,3	4,5	99,3	39,3	37,4
Фарғона	41,1	65,2	3,4	32,9	5,8	64,9	7,5	41,6
Наманган	36,2	84,2	1,8	65,4	6,2	74,1	7,9	61,1
Андижон	34,8	63,4	0,8	45,1	9,5	113,5	6,4	45,4
Самарқанд	54,5	47,0	4,7	36,0	13,8	95,1	3,8	17,1
Бухоро	15,5	55,3	—	—	2,9	87,4	11,0	64,8
Қашқадарё	13,9	47,9	1,1	73,7	5,0	75,2	3,2	17,7
Сурхондарё	16,0	72,7	1,7	72,2	2,3	45,4	10,9	57,5
Хоразм	6,4	42,5	—	0,2	0,6	107,5	2,4	11,1
ҚҚАССР	5,8	36,0	0,3	19,9	1,1	65,8	2,0	9,2
Республика бўйича:	323,1	50,2	36,7	52,0	75,0	80,2	120,0	34,3

Иттифоқчи армиялар қўшинлари ва штабларининг қўшма машқи

Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Бирлашган қуролли кучлари қўмондонлигининг планига мувофиқ шу йил кузида Чехословакия Социалистик Республикаси территориясида иттифоқчи армиялар қўшинлари ва штабларининг қўшма машқи ўтказилади.

Йиғим-теримни қисқа муддатларда ўтказайлик

АГРЕГАТЛАР ШАЙ БЎЛСИН

Бепоён пахтазорларимизда ҳаёт қайноқ. Республикамиз қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари СССРнинг олтин тўйини меҳнатда муносиб кутиб олиш, юбилей йилида она-Ватанга 4 миллион 500 минг тонна «оқ олтин» топшириш учун умумхалқ социалистик мусобақасини кенг авж олдириб юбордилар. Ҳосил тўплаш билан бирга уни тез етилтириш, қисқа муддатда тез, соз йиғиб-териб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

Ҳозир пахтакорлар ҳаётида энг масъулиятли, долзарб кунлар бошланмоқда. Республикамизнинг жанубида деҳқонларимиз йил мобайнида қилган меҳнатнинг натижаси «оқ олтин» тарозига қўйила бошлади — пахта йиғим-теримига киришилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларининг 1972 йилги пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисида»ги қарори бутун қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари қатори «Узсельхозтехника» бирлашмаларининг ишчи ва инженерлари зиммасига ҳам катта масъулият юклайди. Бу йил республикамизда етиштирилган ҳосилнинг камида 2 миллион тоннаси машиналар билан терилади.

Пахта йиғим-теримининг тақдирини кўп жиҳатдан пахта терим машиналарининг қай даражада сифатли тайёрланганлиги ҳал этади. Шунинг учун ҳам «Узсельхозтехника» бирлашмалари қишлоқ хўжалик техникасининг мавсумга тайёрлашда ремонт сифатига алоҳида эътибор бермоқдалар.

Лекин Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Фарғона областларининг кўп хўжаликларида техникани теримга тайёрлаш ишлари жуда суст бормоқда. Айниқса Кегайли, Чимбой, Хазорасп, Ўзбекистон, Бағдод районларида ремонт ишлари пайсалга солинмоқда.

Пахта териш машиналарини икки сменада унумли ишлатилиши учун механик-ҳайдовчилар бириктирилиши керак. Бунинг учун «Узсельхозтехника» бирлашмаларида ташкил қилинган механик-ҳайдовчилар тайёрлаш курсларида 3500 йигит-қиз ўқимоқда. 8500 га яқин механик-ҳайдовчи эса ўз малакаларини оширмоқдалар.

Терим машиналарини унумли ишлатишнинг муҳим омилларидан бири—ғўза баргини сунъий равишда тўктириш — дефолиациядир. Республиканинг жанубидаги Сурхондарё ва Қашқадарё областларида бу ишга биринчи бўлиб киришилди. Дефолиацияни ғўза шохлари, баргларнинг қалинлигини, ҳосил чўғи ва унинг етилишини ҳисобга олиб, табақалаштирилган ҳолда ўтказиш зарур.

Бу йил республикамизда ғўза баргини тўктиришда самолётлар билан бирга «ОВХ-14» маркали агрегатлардан ҳам кенг фойдаланилади. Бу механизмлар билан асосан пайкалларнинг четлари, посёлка, қишлоқ, дала шийпонлари ва йўл атрофларидаги ғўзалар дориланади. Ўтган йилги тажриба шуни кўрсатдики, дефолиация ўтказилгандан кейин кўп хўжаликларда ғўзанинг барги тўкилмасдан турди. Ғўза тупларидаги ҳосилнинг 60 проценти очилишини кутмасдан машиналар ишга солиб юборилди. Бу эса пахтанинг ифлос ва хом терилишига, нобуд бўлишига олиб келди. Бу йил ана шу хатонинг такрорланишига сира йўл қўймаслигимиз керак.

Йиғим-терим даврида машиналардан унумли фойдаланишда, ишни илмий асосда тўғри ташкил қилиш ҳам катта роль ўйнайди. Кўп хўжаликларда машиналар группа усулида ишлатилганда жуда яхши натижаларга эришилди. Машиналар группа усулида ишлатилган жойларда уларни техника қаровидан ўтказиш осонлашди, механик-ҳайдовчиларга маданий-маиший шароит яратиб бериш яхши йўлга қўйилди.

Ҳар йилгидек бу йил ҳам пахта теримида машиналарни техника қаровидан ўтказишда «Узсельхозтехника» район бирлашмалари актив қатнашадилар. Бунинг учун 465 кўчма устахона тайёрладик. Тракторларни ёнилғи билан таъминловчи воситалар ҳам тахт қилиб қўйилди. Район ремонт устахоналарида махсус бригадалар ташкил қилинди. Улар йиғим-теримда қатнашадиган биронта агрегатни ҳам тўхтаб қолишига йўл қўймайдилар.

«Узсельхозтехника» бирлашмаларининг кўпминг кишилик коллективи бутун куч ва билимини, маҳоратларини ишга солиб, йиғим-терим ишларини изчиллик билан ўтказишда пахтакорларга яқиндан ёрдам беришга қатъий бел боғлаганлар.

У. ИСОМХОНОВ,
«Узсельхозтехника» республика бирлашмасининг раиси.

КОММУНИСТ ИБРАТИ

КПСС Марказий Комитети 1972 йил май Пленумининг «Партия ҳужжатларини алмаштириш тўғрисида»ги ва шу масала юзасидан ЎзКомпартия Марказий Комитети VII пленуми қабул қилган қарорлари партиянинг обрў-эътиборини янада ошириш, уни яна ҳам мустаҳкамлаш, партия ички ҳаётини активлаштириш, унинг омма орасидаги ғоявий-тарбиявий ва ташкилотчилик ишлари савиясини ошириш, партиянинг раҳбарлик методларини тағин ҳам такомиллаштиришдаги аҳамияти беқиёс каттадир. Шунинг учун бу қарорлар муҳим ташкилий-сиёсий тадбир деб бутун партия томонидан бир оғиздан қизғин маъқуллаб кутиб олинди.

Жарқўрғон районидаги «Коммунизм» колхозининг коммунистлари ўз йиғилишларида партия ҳужжатларини алмаштиришга ҳозирлик муносабати билан ўз олдиларида турган вазифаларни атрофлича муҳокама қилдилар.

Қуйида ана шу колхозда бўлиб ўтган партия йиғилиши ҳақидаги репортажни ўқийсиз.

Партия йиғилиши бошланишидан анча олдин колхоз идораси олдига коммунистлар тўплана бошлади. Улар гуруҳ-гуруҳ бўлишиб, бўлажак партия йиғилишида кўриладиган масала ҳақида қизғин баҳслашар ва суҳбатлашардилар. Бундан партия комитети йиғилишга пухта ҳозирлик кўрганлиги, кун тартибидан коммунистларнинг ҳаммаси хабардорлиги яққол сезилиб турарди. Кун тартибида эса ҳақиқатан жуда муҳим масала — «Партия ҳужжатларининг алмаштирилиши муносабати билан колхоз партия ташкилотининг вазифалари ҳақида»ги масала кўрилади.

ЖАРҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ «КОММУНИЗМ» КОЛХОЗИНИНГ КОММУНИСТЛАРИ ПАРТИЯ ҲУЖЖАТЛАРИНИ АЛМАШТИРИШ МУНОСАБАТИ БИЛАН ЎЗ ВАЗИФАЛАРИНИ БЕЛГИЛАБ ОЛДИЛАР

Йиғилиш белгиланган вақтда бошланди. Илғор пахтакорлар, чорвадорлар, механизаторлар, сабзавоткорлар, боғбонлар президиумдан ўз жойларини эгаллагач, колхоз коммунистларининг етакчиси — партия ташкилотининг секретари Нурбой Species Бобоқулов кун тартибидаги масала юзасидан мароқли доклад қилди.

Хўжалик коммунистлар етакчилигида кейинги йилларда ҳосилдорлик жиҳатидан энг олдинги ўринлардан бирига чиқиб олди: кейинги уч-тўрт йил ичида пахта ҳосилдорлиги гектар бошига 4 центнерга оширилиб, 38,5 центнерга етказилди. Ингичка толали пахта етиштириш икки бараварга оширилди. Ўтган йили рўй берган сув танқислигига қарамай хўжалик аъзолари матонат кўрсатдилар. Ҳар гектар майдондан 36 центнердан ошириб «оқ олтин» териб топширдилар. Ялпи пахта ҳосили эса 7900 тоннага етказилди. Буларнинг ҳаммаси деҳқончилик маданиятининг тинмай ошириб борилганлиги, комплекс механизациянинг кенг жорий этилганлиги, илғор агротехника фани ютуқлари ва прогрессив тажрибаларга амал этилганлиги, химизация, мелиорация ишларининг тўғри ташкил қилинганлиги туфайли қўлга киритилди.

Колхоз партия ташкилотининг ҳисобида 160 коммунист бўлиб, улардан 28 киши хотин-қизлардир. Коммунистлар колхоз ишлаб чиқаришининг энг муҳим участкаларига сафарбар этилган. Улардан 70 киши пахтачиликда, 33 киши механизацияда, 22 киши чорвачиликда, 4 киши ғаллачиликда, қолганлари сабзавотчилик, боғдорчилик ва бошқа соҳаларда жонбозлик кўрсатиб меҳнат қиляптилар. Улар ўз участкаларида бошқаларга намуна бўлиб, ибрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Колхоз меҳнаткашлари бу йил 1953 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 41 центнердан хирмон кўтариб, давлатга камида 8000 тонна пахта сотиш учун ҳамма имкониятларни ишга солаптилар ва шунга яраша ҳосил далаларда пишиб етилмоқда. Коммунистлар бошлиқ бригадалар эса янада юксак мажбуриятлар олдилар: район партия комитетининг бюро аъзоси Эшмўмин Йўлдошев бошлиқ бригада аъзолари гектаридан 55 центнердан, коммунистлардан Норбўта Жўраев, Маҳмуд Самадов, Жонқобил Эргашев, Тожибой Чориев, Жўра Бобонов ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларнинг коллективлари эса 45-50 центнердан ҳосил етиштиришга қатъий аҳд қилдилар.

— Шу билан бир қаторда, — деди докладчи, — партиявий-ташкилий ишимизда ҳали жиддий камчилик ва нуқсонлар ҳам йўқ эмас. Бунга мисол қилиб 10, 22 сонли бригада қошидаги ва маъмурий-идора партия ташкилотларининг фаолиятини кўрсатиш мумкин. Бу партия ташкилотларига уюшган коммунистлар пассивлик кўрсатмоқдалар, уларда партия йиғилишлари ўз вақтида ўтмайди, айрим коммунистлар интизомсизлик қилиб, Устав талабларини бузяптилар, ҳатто партия взносларини ўз вақтида тўламай коммунист деган муқаддас номга доғ туширишгача бориб етмоқдалар.

Биринчи бўлиб музокарада сўзга чиққан коммунист, колхоз зоотехниги Мамадамин Қўшоқов тўлқинланиб гапирди:

— Чорвачилик хўжалигимизнинг асосий тармоқларидан бири, — деди у, — коммунистлар жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда ҳам ибратли ишлар қилмоқдалар. Гўшт етиштириш ўтган йилнинг шу пайтига нисбатан 24 тоннага, сут 151 тоннага, тухум 12 минг донага кўпайтирилди. Чорва моллар учун икки йилга бемалол етадиган миқдорда дағал хашак, силос, сенаж ва аралаш озуқалар тайёрланмоқда. Молбоқарлардан коммунист Ражабали Мамарасулов, сут соғувчилардан Норсулув Ғаффорова, Ражабой Сафарова, Моҳитоб Амирова сингари жонкуярлар ўзларига ишониб топширилган постларда бошқаларга ўрнак кўрсатиб меҳнат қиляптилар.

Энди мен айрим коммунистларнинг партия аъзоси номига нолойиқ ишлари, интизомсизлиги, партия Устави нормаларини бузаётганликлари ҳақида ҳам икки оғиз гапирмоқчиман, — деди у пировардида, — Норбўта Жўраев, партия ташкилотининг секретари бўлган ўнинчи бригада партия ташкилоти ҳисобида коммунист Алиқобил Омонқулов деган киши туради. У илгарилари чорвада ишлаган, чўпон бўлган, кейинчалик ўқишга кетган. Бир йилдан бери колхозимизда йўқ. Аммо колхоз партия ташкилотининг ҳисобида турибди, 6 ойдан бери аъзолик бадалларини тўламайди, йиғилишларга қатнашмайди.

Илғор бригада бошлиғи, колхоз партия комитети ва район партия комитетининг аъзоси Эшмўмин Йўлдошев ўз сўзини асосан бригада ва фермалардаги цех партия ташкилотларининг ишини яхшилаш зарурлигига қаратди. У айрим жойларда коммунистлар активлик кўрсатмаётганликларини, цех партия ташкилотлари иши бўш қўйилганлигини жонли мисоллар билан гапириб берди.

Сут соғувчи Норсулув Ғаффорова хотин-қизлар ўртасида олиб борилаётган тарбиявий ишлар ҳали жуда бўшлигини, улар раҳбарлик ишларига дадил кўтарилмаётганлигини ачиниб гапирди. Айрим колхозчилар, деди нотиқ, хотин-қизларга нисбатан ҳанузгача эскича муносабатда бўляптилар, баъзи коммунистларнинг оилада ўзини нотўғри тутиш ҳоллари бор.

Йиғилиш иштирокчиларининг бутун фикр-зикри коммунистнинг бурчи, унинг шахсий ибратига қаратилди. Коммунистларга берилган партия топшириқларининг ижросини мунтазам текшириб бориш, КПСС Устави ва Программаси талаблари қандай бажарилаётганлигини ҳар бир коммунист мисолида таҳлил қилиб бориш, коммунистларнинг партия йиғилишларини тайёрлаш ва уни ўтказишдаги активлигини таъминлаш, кадрларни танлаш, тарбиялаш ва жой-жойига қўйиш масаласини систематик равишда ўрганиб ва муҳокама этиб бориш партия комитетидан қаттиқ талаб этилди.

Йиғилиш қатнашчилари партия ҳужжатларини алмаштиришни юксак савияда ўтказиш учун ҳар бир коммунистнинг активлиги, ташаббускорлиги ва авангардлигини оширишга қаратилган конкрет қарор қабул қилди.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

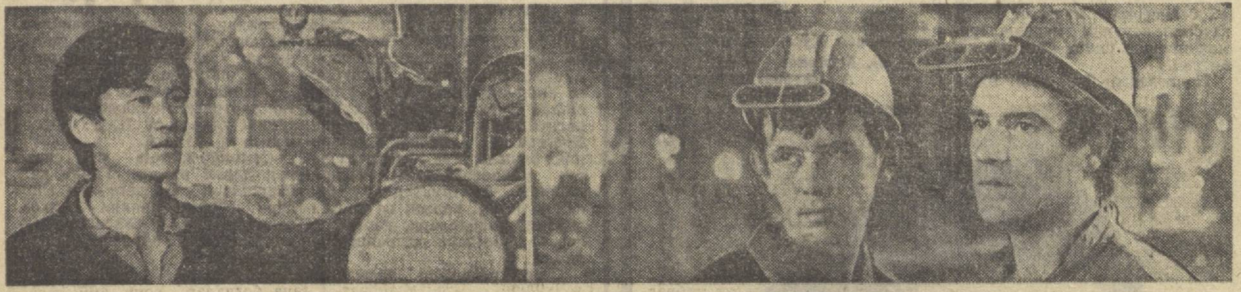

Республикамиз саноат корхоналарида СССРнинг 50 йиллик юбилейи шарафига меҳнат вахтаси давом этмоқда. Чапдаги суратда Тошкент трактор заводининг йиғув цехи илғор ишчиларидан Е. Ли. У кўп йиллардан бери шу корхонада ишлаб, ўзининг намунали меҳнати билан коллективнинг ҳурматига сазовор бўлмоқда.

Ўнгдаги суратда: Бекободдаги Ўзбекистон металлургия заводининг илғор қуювчиларидан А. Анисимов ва В. Аднасиев. Улар смена топшириқларини доим бир ярим баравардан бажариб келмоқдалар.

А. Тўраев фотолари.

ТЕРИМ ТАРАДДУДИ

БУХОРО ОБЛАСТЬ, РОМИТАН РАЙОНИ ДЕПУТАТЛАРИНИНГ ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ҲОСИЛИНИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИШГА ПУХТА ҲОЗИРЛИК КЎРИШ ВА УНИ УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗИШ ЮЗАСИДАН БЕЛГИЛАГАН ТАДБИРЛАРИ

Районимизда ўзининг ҳалол меҳнати, ғайрат-ташаббуси туфайли обрў-эътибор қозонган депутатлар кўп. Улар халқ хизматкори деган шарафли номни ҳамиша эъзозлаб келмоқдалар. Она-Ватанимизнинг бахт-саодати йўлида сидқидилдан меҳнат қилишни муқаддас бурч, шоншараф иши деб биладилар. КПСС XXIV съезди қарорларини ҳаётга татбиқ қилиш борасида СССРнинг 50 йиллиги арафасида вужудга келган зўр меҳнат кўтаринкилиги, оммавий тус олган ташаббускорлик ҳаракати бунинг ёрқин далилидир.

Меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитети бутун диққат-эътиборни ҳар бир депутатнинг ишчанлик, жанговарлик сифатларини оширишга қаратяпти. Уларни халққа аъло даражада маданий-маиший, савдо-медицина ва коммунал хизмати кўрсатишни ташкил этишга даъват этмоқда. Чунки меҳнаткашларнинг моддий фаровонлиги ошди, турмуш шароити яхшиланди. Кечаги деҳқон билан бугунги деҳқон ўртасида катта тафовут бор. Уларнинг маиший-маданий хизматга бўлган талаби ҳам ўсган. Шуни ҳисобга олиб районимиздаги ҳар бир колхоз, совхозда, бўлим ва бригадаларда маиший хизматнинг энг зарур турлари бўйича, устахона ҳамда павильонлар очдик. Бундан ташқари пахта йиғим-теримида аҳолига маданий-маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатишни янада яхшилаш юзасидан муҳим тадбирларни белгилаб чиқдик.

Пахтакорлар ҳаётида энг тигиз, масъулиятли дамлар бошланаётгани ҳаммамизга маълум. Юбилей йили ҳосилини йиғиб-териб олишда ишга яроқли ҳар бир киши актив қатнашади. Жумладан, районимиз пахтазорларида 16,5 минг киши 600 дан кўпроқ механик-ҳайдовчилар, юзлаб трактор тележкаларининг ҳайдовчилари, шофёрлар йиғим-терим ишларида қатнашади.

Далада ишлаётганлар учун ҳар томонлама қулай шарт-шароит яратиб бериш — маҳаллий Советларнинг жонажон ишидир. Шуни ҳисобга олиб, район ижроия комитети пахта йиғим-терими мавсумида доимий комиссияларнинг, барча депутатларнинг фаолиятини активлаштиришга катта аҳамият беради.

Район ижроия комитети белгилаган тадбирларга мувофиқ теримда қатнашаётганлар учун 69 жойдаги маиший хизмат пунктларида 22 турдаги хизмат кўрсатилади. Барча сартарошхоналар, этикдўзлик устахоналари далага кўчирилади. 192 та дала шийпонида 200 га яқин махсус дўкон, кутубхоналар, кўчма ошхоналар ишлаб туради. Район кинолаштириш бўлими 37 та доимий ва кўчма киноустановкалардан 26 тасини далада ишлаётганларга хизмат кўрсатишга ажратди. 40 га яқин медицина пункти, 13 та автолавка теримчиларга, механизаторларга хизмат кўрсатади.

Болалар боғчалари ва яслилари иши алоҳида контроль остига олинади. 35 та доимий ва 96 та мавсумий болалар боғчалари оналарнинг теримда унумли иштирок этишларини таъминлайди.

Қишлоқ Советларининг ижроия комитетлари ва кўп сонли депутатлар пахтакорларга маданий-маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатишни назорат қилиб борадилар, хизмат соҳасидаги ҳар қандай камчиликларни ўз жойида тугатишга эришадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларининг 1972 йилги пахта ҳосилини териб олиш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисида»ги қарорида теримчиларга, механик-ҳайдовчиларга, ғўза дефолиациясида банд бўлган самолётларнинг экипажларига нормал маиший ва санитария-гигиена шроитлари яратиш вазифаси қўйилган. Район Советининг яқинда бўлиб ўтган мажлиси қарорига асосан теримчилар, механик-ҳайдовчилар, самолётларнинг экипажлари учун қўшимча равишда кўчма кроватлар, стол-стуллар, китоб жовонлари ажратилди. Ошхона ва новвойхоналар ташкил этиш масаласи ҳал этилди. Шу мажлисда Ромитан, Зандани, Лаълақа қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг меҳнаткашларга маданий-маиший, савдо, медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш соҳасидаги фаолияти маъқулланди.

Район ижроия комитети, қишлоқ Советлари ва депутатлар пахтачиликни комплекс механизациялаш, маҳсулот таннархини арзонлаштириш ва сифатини яхшилаш вазифаларини ҳал қилишда актив иштирок этмоқдалар. Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Чори Ғиёсов раислик қилаётган «Октябрь» колхози, КПСС XXIV съезди делегати, область Советининг депутати Ҳамро Саидов директор бўлган «Октябрь 50 йиллиги» совхози, район Советининг депутати Убайд Исматов раҳбарлик қилаётган «Ромитан» совхози ҳар йили ялпи ҳосилнинг 75-80 процентини машинада териб олаётир. Район Совети бундай илғор хўжаликларнинг теримни механизациялаш соҳасидаги тажрибасини кенг оммалаштирмоқда.

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги нишонланадиган юбилей йилида районимиз хўжаликлари пахтани машинада теришда катта бурилиш ясашга аҳд қилдилар. Ялпи ҳосилнинг 78 проценти машиналар билан териб олинади. Бунинг учун 300 дан ортиқ терим агрегатлари шайлаб қўйилди. 146 та кўрак териш машинаси, 120 дан зиёд подборщик мавсумга шай қилинмоқда. Уларни энг яхши, малакали механик-ҳайдовчилар бошқарадилар. Ҳозирга қадар районда 600 дан ортиқ механизатор махсус тайёргарликдан ўтказилди.

Механик-ҳайдовчилар пахта йиғим-теримини қисқа муддатда сифатли ўтказишга шайланиб турибдилар. Улар орасида маҳаллий Советларнинг депутатлари оз эмас. Депутатлар юбилей йили ҳосилини йиғиштириб олишда ташаббускор бўлиб чиқмоқдалар. Масалан, «Октябрь 50 йиллиги» совхозидан Жаббор Эшонқулов 500 тонна, Ҳаёт Султонов 500 тонна, Умар Жумаев 350 тонна, «Ромитан» совхозидан Салим Шарипов билан Аҳмад Ҳамроев 500 тоннадан, «Октябрь» колхозидан Фазолат Ҳамроева 300 тонна, Ленин номли колхоздан Рауф Ҳаётов 300 тонна пахта теришга аҳд қилдилар.

Машина теримига район бўйича 17,5 минг гектар ер ажратилган. Бу майдонларда ғўза бир текис, серҳосил ривожланган. Дефолиация 5 сентябрда бошланиб, 15 сентябрда тугалланади. Ғўза баргининг яхши тўкилишини таъминлаш учун ҳар гектар майдонга 3 килограммдан бутифос сепиш мўлжаллаб қўйилган. Районимизда дефолиация ишларида биринчи марта «ОВХ-14» машинасидан фойдаланилади.

Район пахтакорлари юбилей йили ҳосилини энг қисқа муддатда териб оладилар. Пахта тайёрлаш йиллик плани 15 октябрда, социалистик мажбурият эса 1 ноябргача бажарилади.

Ҳозирги вақтда пахта йиғим-теримига тайёргарлик ҳамма хўжаликларда поёнига етказилмоқда.

Мард майдонда синалади, деган ҳикматли гап бор. Ҳар бир депутат пахтазорда бўлади. Улар ҳосилни йиғиб-териб олишда актив қатнашиб, пахтакорларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш, терим ишларини ташкил этиш билан қизиқадилар ва иш шароитини яхшилаш учун фаоллик кўрсатадилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Ромитан район Совети ижроия комитети, кўп сонли депутатлар 70 минг тонналик улкан хирмон учун курашда авангардлик қиладилар ва районимиз пахтакорлари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажаришларига муносиб ҳисса қўшадилар.

Н. ТОШЕВ,
меҳнаткашлар депутатлари Ромитан район Совети ижроия комитетининг раиси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

М. Б. РЕЙСОНГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Музика санъати соҳасида малакали кадрлар тайёрлашдаги хизматлари учун Тошкент давлат консерваторияси торли чолғу асбоблари кафедрасининг мудири Михаил Борисович Рейсонга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 29 август.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Т. СОДИҚОВГА «ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Театр ва ҳаваскорлик, хореография санъати соҳасидаги хизматлари учун Наманган шаҳар маданият саройининг балетмейстери Турғун Содиқовга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1972 йил, 29 август.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика матбуотидаги узоқ йиллик, самарали ишлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан «Правда Востока» газета редакциясининг масъул секретари Серафим Васильевич Мельниковни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика тасвирий санъати соҳасидаги узоқ йиллик, самарали иши учун Муқимий номли Ўзбек давлат музикали театрининг бош рассоми Георгий Александрович Виселни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиги билан мукофотлади.

ҚИШЛОҚЛАР ЖАМОЛИ

СССР—50
ЭСТОНИЯ ҲАФТАЛИГИ

Х. А. РОХТЛА,
Эстония ССР қишлоқ хўжалик министри

Бундан чорак асрча муқаддам эстон қишлоғида колхоз тузуми ғалаба қилди. Биз босиб ўтилган йўлга хурсандлик билан қайрилиб қараймиз. Ўз ишимизнинг натижаларини кўриб қувонамиз. Биз бу ютуқларга КПСС раҳбарлигида, қардош совет халқларининг ёрдами туфайли эришдик. Эстония социализм йўлига бошқа кўпгина республикалардан анча кейинроқ тушиб олди. Шунинг учун ҳам уларнинг тажрибаси бизга айниқса қимматли бўлди.

Ҳозир республикамизда 400 та катта колхоз ва совхоз ишлаб турибди. Бу хўжаликлар замонавий моддий-техника базасига эга. Бу йил уларнинг далаларида тўрт мингдан кўп комбайн, 17 мингдан зиёд трактор, 9 мингдан ортиқроқ юк автомашиналари ишлайди. Бизга бу техникани Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия ва бошқа республикаларнинг корхоналари юборди. Колхозлар ва совхозларнинг ҳаммаси электрлаштирилди. Қишлоқ хўжалигида ишлаб турган ҳар бир меҳнатчига ўрта ҳисобда 18 от кучига яқин энергетика қуввати тўғри келади.

Бизда ботқоқ ерлар кўплиги, ерларимизни тошлар босиб ётганлиги ҳаммага маълум бўлса керак. Энди биз булардан ҳам қутилганмиз. Республикамиз хўжаликлари давлатнинг жуда катта ёрдамига таяниб, захкаш ерларнинг захини қочирмоқдалар ва бу ерларни экинзорларга айлантирмоқдалар. Шу йилнинг ўзидагина биз камида 42 минг гектар ерни фойдаланишга топширамиз.

Ҳозир бизнинг деҳқонларимиз илғор зоотехника ва агротехника билан яхши қуролланиб олганлар, турли машиналарни моҳирлик билан бошқармоқдалар. Тажрибали, асосан олий маълумотли мутахассислар хўжаликларга бошлиқ бўлиб ишламоқда.

Беш йилликнинг биринчи йили КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун олиб борган курашимизнинг дастлабки натижаларини ҳам якунлаб берди деса бўлади. Бу якунлар ҳаммамизни қувонтиради. Ҳар бир сигирдан ўрта ҳисобда 3243 килограммга етказиб сут соғиб олинди. Ғалла экинларининг ҳар бир гектаридан 26 центнерга етказиб хирмон кўтарилди. Эстонияда ҳали шу вақтгача бунчалик юқори ҳосил олинмаган эди. Колхозлар ва совхозлар олган фойда 160 миллион сўмга яқинлашиб қолди. Республика қишлоқ хўжалик маҳсулотларини давлатга сотиш мажбуриятларини ошириб бажарди.

Ҳозир республикамизда аҳоли жон бошига ҳисоблаганда ҳар йил 600 килограммдан зиёд дон, 1100 килограмм картошка, 750 килограммдан ошиқроқ сут, 100 килограммдан ортиқроқ гўшт, 260 донадан кўпроқ тухум етиштирилмоқда. Мана шу кўрсаткичлар бўйича биз, масалан, бизга қўшни бўлган Скандинавия мамлакатларидан анча ўзиб кетдик.

Бошқа иттифоқдош республикалар билан қилинаётган қардошлик алоқалари Эстонияда қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантириш учун жуда катта аҳамиятга эга. Биз уларнинг жуда катта тажрибаларидан ўз шароитимизга мослаб фойдаланиб, чорвачиликда саноат методларининг кенг қўлланмоқдамиз. Масалан, биз катта-катта яъни 400 ва 680 сигирга мўлжалланган комплекс сигирхоналар қуришга киришдик.

Бу ерда шуни айтиб ўтмаслик мумкин эмаски, қардош республикалар бизга актив ёрдам бермаганида бу катта вазифани бажара олмас эдик.

Умуман қишлоқ хўжалигида меҳнат унумдорлиги урушдан кейинги йилларда беш баравар кўтарилди. Ҳозир ҳар бир ходим 16 киши учун озиқ-овқат маҳсулотлари етиштириб бермоқда.

Лоақал бундай бир мисолни кўриб ўтайлик. Хўжаликларимиздан бирида, яъни Пайде районидаги «9 Май» колхозида кейинги йилларда 2000 гектарга яқин захкаш ерларнинг захи қочирилди. Катта-катта ер майдонларидан бир неча минг куб метр тош териб олинди. Энди бу ерлар сермаҳсул яйловлар ва далалар бўлиб қолди. Астойдил қилинган ҳалол меҳнат яхши самаралар берди. Бултур энг яхши майдонларнинг ҳар гектаридан 40 центнерга етказиб дон, 280-320 центнерга етказиб картошка олинди. 1100 бош сигирнинг ҳар биридан ўрта ҳисобда 4 минг килограммдан кўпроқ сут соғиб олинди. Ўтган беш йилликда бу колхоз гўшт ва сут етиштиришни ҳаммаси бўлиб бир ярим баравардан зиёдроқ кўпайтирди.

Хўжаликда қурилиш катта. Обод посёлка қад кўтарди. Шаҳарликлар ҳам ҳавас қиладиган клуб қурилди. Катта магазин, бир йўла 120 киши овқатлана оладиган кафе-ошхонадан иборат савдо комплекси фойдаланишга топширилди. Кўпгина ишлаб чиқариш бинолари қурилди.

«9 Май» колхози Ленин ордени билан мукофотланди. Унинг раиси, Эстония ССР Олий Советининг депутати Э. Лиеберг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлди. Колхозда ўз ишининг миришкорлари бўлган катта коллектив меҳнат қилмоқда. Булар орасида бултур ўзларига бириктиб қўйилган сигирлардан 155 тоннага етказиб сут олган В. Лаадре ва Х. Адельберг сингари сут соғувчилар бор.

Эстониянинг қишлоқ хўжалик меҳнатчилари деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни беш йиллик мобайнида анча кўпайтирадилар. Шу беш йил ичида давлатга сотиладиган гўшт қарийб 33 процент, сут 20-21 процент, тухум 20 процент кўпайтирилиши лозим. Илғорларнинг тажрибаси бу вазифаларни бемалол бажариш мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Эстония чорвадорлари тўққизинчи беш йилликнинг иккинчи йилини муваффақиятли бошладилар. Фермаларда сигирлар тўёғи кўпайди, соғиб олинаётган сутнинг миқдори ошди. Соғиб олинган сутнинг ялпи миқдори ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 12 процент кўпайди. Колхозлар ва совхозлар ўзлари етиштирган ем-хашакни бултурги қишловдагига қараганда 15 процент кўп тайёрлаб қўйдилар.

Бизнинг хўжаликларимизда Латвия, Ленинград области ва мамлакатнинг бошқа районларидан келган дўстларни кўпинча учратиш мумкин. Масалан, Узоқ Олтой ўлкасидан келган бир группа ғаллакорлар республикамизда меҳмон бўлиб кетишди. Бизнинг вакилларимиз ҳам бошқа республикаларга тез-тез бориб туришади. Эстониянинг колхозлари, совхозлари ва бутун-бутун районлари Латвия ССР, Псков ва бошқа областларнинг хўжаликлари ва районлари билан бир неча йилдан бери мусобақа қилмоқдалар. Кўпгина дўстларимиз, масалан, биздан чорвачилик фермаларини механизациялаш, чорва молларини маҳсулдорлик гуруҳларига ажратиб боқиш тажрибаларини ўрганиб олишди. Биз ҳам Саратов областидаги қишлоқ хўжалик ходимларининг ем-хашак базасини мустаҳкамламоқ учун аҳамияти жуда катта бўлган беда уруғини етиштириш тажрибаларидан кенг фойдаланмоқдамиз. Биз сенаж қилишни ленинградликлардан ўрганиб олдик.

Улуғ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқида ҳаётимиз қоидаси бўлиб қолган дўстона ўзаро ёрдам мана шундай самаралар бермоқда. Биз дўстларимизнинг мададини ҳар кун, ҳар қадамда сезиб турибмиз. Бу эса янада олға боришимизнинг ҳал қилувчи шартидир. Шунинг учун ҳам СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига — кўп миллатли аҳил совет оиламизнинг катта байрамига Эстония қишлоқларида тайёргарлик шу қадар кенгайиб кетди.

(ТАСС).

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

Чўллар коммунизмга хизмат қилади

«Сирдарё ҳақиқати» ва «Қашқадарё ҳақиқати» область газеталарининг қўшма сони КПСС XXIV съезди Директиваларида белгиланган муҳим вазифа — Қарши даштида пахтачиликнинг янги катта районини ривожлантириш, Мирзачўлда суғориладиган майдонларни кўпайтириш ишларига бағишланган.

Мирзачўл ва Қарши даштида улкан ишлар амалга оширилмоқда. Мирзачўлда ўзлаштирилган янги ерлардан 1971 йилда 235 минг тонна пахта ҳосили олинди. Яқин йилларда яна 105 минг гектар янги ер ўзлаштирилади. Қарши даштида эса мирзачўлликлар тажрибасидан фойдаланиб, замонавий посёлкалар, каналлар, улкан насос станциялари, янги совхозлар ташкил этиш жадал суръатлар билан бормоқда. Чўлқуварлар унумдор ерларни ўзлаштириш, суғориш, янги оромгоҳлар барпо этишда катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Ушбу қўшма сонда эълон қилинган ранг-баранг мақолаларда халқ жасорати, тузумимиз шарофати, миллатлар, элатлар дўстлиги ва қардошлигининг қудрати туфайли рўёбга чиқаётган улкан ишлар ҳақида ҳикоя қилинади.

Бугунги Андижон

Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг шонли ярим асрлик юбилейи тобора яқинлашиб келмоқда. Юбилей арафасида умумхалқ социалистик мусобақаси яна ҳам авж олмоқда. СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги олдидан «Ўзбекистон маданияти» газетаси республикамиз областларининг хўжалиги, фан ва маданиятига бағишлаб махсус қўш саҳифалар чиқара бошлади. Газетанинг 29 август, сешанба сони Андижон областининг бугунги кунига бағишланди. Ўзбекистон КП Андижон область комитетининг секретари М. Муҳиддинов «Олтин ва олтинкорлар диёри» сарлавҳали мақоласида Андижон меҳнаткашларининг меҳнат зафарлари ҳақида ёзади. Газета Шаҳрихон атласи, областнинг янги шаҳри — Советобод ҳақида ҳам қизиқарли материаллар берган. «Бахт мушоираси»да Андижон қаламкашлари ўз шеърлари билан қатнашишган.

«Ўзбекистон маданияти» газетаси СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик юбилейи олдидан областларнинг бугунги камолига бағишлаб қўш саҳифалар бера бошлагани эътиборга лойиқдир.

Қурилишда бригада пудрати усули

ТЕЗ ВА СОЗ

Зеленоградлик бинокор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Николай Злобин қимматли ташаббус бошлади. Н. Злобин бошлиқ комплекс бригада коллективи бригада пудрат методи билан ишлаб Зеленоград шаҳрида 14 қаватли корпусни 82 кун ичида қуриб фойдаланишга топширди. Бу ажойиб ташаббус бошланганига икки йил бўлди, холос. Ана шу ўтган давр мобайнида Злобин бригадаси тўртта уй-жой биносини, болалар боғчасини, минг ўринли мактабни муддатидан анча олдин қуриб, Давлат қабул комиссиясига аъло баҳоларда топширди. 400 ишчи куни тежаб қолинди.

«Главташкентстрой»га қарашли Меҳнат Қизил Байроқ орденли 159-трестнинг 9-қурилиш бошқармасидаги Виктор Петров бошлиқ комплекс бригада қурувчилари ҳам Злобин методи асосида иш бошлашди. Биринчи навбатда бу бригаданинг танлаб олиниши бечиз эмас. В. Петров дастлаб трестдаги баъзи ходимлар билан биргаликда тажриба ўрганиш учун Зеленоградга бориб Николай Злобин ҳузурида бўлишди ва бригаданинг меҳнат фаолияти билан танишишди. Янги бригада пудрат методи бўйича ишлаш сир-асрорларини ўрганишди.

Тошкентлик қурувчи Зеленоград шаҳридан қайтиб келгач, «Узглавлеспром»га қарашли 2-ёғочни қайта ишлаш заводининг икки қаватли маъмурий корпусини янгича метод асосида қуришга киришди. Бинони қуриш учун 115 кун белгиланди. Трест меҳнат ва иш ҳақи бўлими, план бўлими ва бухгалтерия ходимлари билан баҳамжиҳат бажариладиган ишлар ҳисоб-китоб қилиб олинди. Меҳнат сарфлари калкуляцияси тузилди. Темир-бетон буюмлари заводига ва бошқа ёрдамчи корхоналарга тегишли буюртмалар берилди. Ишлаб чиқариш техникаси бўлими томонидан лимит карталари тузилди.

Бригадани ўз вақтида қурилиш материаллари билан таъминлашга катта эътибор берилди. Ҳафталик ва кунлик қатъий графиклар тузилди. Ҳар бир қурилиш материалининг объектга келтириш муддати, ортиш ва тушириш ишлари учун сарф бўладиган вақт, ҳамма-ҳаммаси аниқ ҳисоблаб чиқилди ҳамда муддатлари кўрсатиб қўйилди. Трест раҳбарлари, бошқарма бошлиғи ва мутасадди инженер-техник ходимлар иштирокида бригада коллективининг мажлиси ўтказилди. Қурувчилар ўз имкониятларини ҳисобга олиб, янгича метод билан ишлашга тайёр эканликларини айтишди.

— Злобин методини ҳар томонлама ўрганиб чиқдик. Янгича хўжалик ҳисоби билан ишлашнинг афзалликлари аниқ равшан кўриниб турибди. Хўш, биз злобинчиларча ишлай оламизми? Албатта, ишласа бўлади! Улардан бизнинг камлик еримиз йўқ. Злобинчиларда мавжуд бўлган имкониятларнинг ҳаммаси бизда ҳам бор. Ҳатто бизнинг Ўзбекистон шароитимизда — иссиқ ва илиқ иқлимда янада унумли ишлаш мумкин. Агар қурилиш материаллари билан ўз вақтида таъминлаб турилса, янгича метод бўйича ишлайверамиз! — Кўп йиллардан бери қурилиш ҳавозаларида ишлаб келаётган илғор ғишт терувчи Илёс Ҳошимов ҳамкасблари номидан ана шундай гапларни айтди.

Бригада билан бошқарма ўртасида шартнома имзоланди. Бригада пудратига кўра қурувчилар бу бинони муддатидан қарийб бир ой илгари фойдаланишга топшириш мажбуриятини олишди.

Бригада бош пудратчи сифатида барча қурилиш-пардозлаш ишларига раҳбарлик қилиб турди. Бошқа бригадалар томонидан бажарилган ишларни бош пудратчи бригада бошлиғи муттасил назорат қилиб борди ва улар ишни тугатгандан сўнг ҳақ тўланди. Қайта бажарилган сифатсиз ишлар учун ҳеч қандай маблағ ажратилмади.

Нуқсонга йўл қўйган бригада коллективи ишни қайта бажаришга мажбур. Қурилиш материаллари тежаб қолинса, таннарх арзонлашса, бинони фойдаланишга топшириш муддати қисқарса бош пудратчи ҳисобланган бригада коллективига қўшимча мукофот пул тўланади. Мукофот пулининг 90 проценти бригада аъзоларига, ўн проценти эса ҳисоб-китоб ишларида ўз ҳиссасини қўшган инженер-техник ходимларга тақсимланади.

Янгича методнинг муваффақиятли қўлланиши натижасида қурилиш таннархи анча арзонлашаётир, сифати яхшиланяпти. Меҳнат унумдорлигини ошириш, бинони фойдаланишга топшириш муддатини қисқартириш қурувчиларнинг кунлик шиорига айланди. Бинокорлар меҳнатга онгли муносабатда бўла бошладилар. Бригада пудрат методи бўйича иш юритган бригадада прогулчиларга, тартиббузарларга ва қурилиш материалларини хўжасизларча сарфловчиларга қаттиқ чора кўрилди.

Меҳнатсевар ва ишбилармон Виктор Петров бошлиқ комплекс бригада бунёдкорлари 75400 сўмлик ғиштин бино қурилишида дастлаб пойдевор учун ҳандак қазишди, керакли механизация воситалари ва қурилиш материаллари ташиб келтирилди.

Қурилиш участкасининг бошлиғи тажрибали бинокор Михаил Деревшиков бир куни прораб Суюн Ҳалмановга ажойиб фикр айтди.

— Суюнжон, менда бир фикр туғилди, — деб гап бошлади у.— Шу пойдеворни темир-бетон қозиқлар билан алмаштирсак, қандай бўларкин? Чамалашимча, шундай қилганимизда пойдеворлар қурилиш муддатини қарийб икки баравар қисқартирган ва кўплаб шағал, цемент, иш соати тежаб қолган бўламиз.

✦ МУВАФФАҚИЯТЛИ ИЛК ҚАДАМ

✦ ҚИЙИНЧИЛИКЛАР ЧЕКИНМОҚДА

✦ ҚУРИЛИШ ТАННАРХИ АРЗОНЛАШЯПТИ

✦ СУРЪАТ ТАҚДИРИ — МАТЕРИАЛ ТАЪМИНОТИДА

✦ БРИГАДА ПУДРАТ МЕТОДИНИНГ ШАРОФАТЛАРИ

Прораб ҳисоб-китоб қилгандан сўнг суюниб кетди.

— Злобин методи барчамизнинг ҳаёлимизни чулғаганига энди ишондим. Ҳозир янглишмасам, ҳамма қурувчиларимиз бинони тез ва соз қуришда, фойдали таклиф киритишга уринишаётганлиги сезилиб турибди. Тўғрисини айтсам, Злобин усулининг ҳали сал таҳрир қиладиган жойлари ҳам йўқ эмас экан. Бригада пудрат методининг кийин томонларидан бири шу бўляптики, кўпчилик ҳисоб-китоб ишлари прораб зиммасига юклаб қўйиляпти. Бу прорабларни чарчатиб ишдан бездириши мумкин. Бундай ҳисоб-китоб ишларида электрон-ҳисоблаш машиналаридан фойдаланилса, иш бирмунча осон кўчарди. Михаил, сен ўз таклифинг ҳақида трестдагилар билан маслаҳатлашиб кўр. Ҳарқалай ёмон бўлмас. — деди С. Ҳалманов.

М. Деревшиков дилида туғилган фикрини трест техника бўлимининг бошлиғи В. Александров билан ҳамкорликда қайта ишлаб чиқди. Кўп ўтмай таклиф қурилишга жорий этилди. Бундан бригадада 19 минг сўм маблағ тежаб қолинди. Шу билан қурилиш таннархи ҳам анча арзонлашди.

Михаил Деревшиковнинг амалга оширилган таклифи қурувчиларнинг Злобин методига ихлосини ва эътиқодини оширди. Қурувчиларда ижодий меҳнат қилишга иштиёқ уйғотди.

Шу тарзда иш қизғин давом этди. Агар, қурилиш материаллари сал кечиккудек бўлса, бригада аъзолари прораб ва участка бошлиғини қистовга ола бошладилар. Қурилиш жараёнида ўзилишга йўл қўйилмади. Барча ўзига ишониб топширилган ишларни аъло даражада бажаришга ҳаракат қилди. Шижоаткорона меҳнат зое кетмади. Икки қаватли муҳташам бино 45-50 кун деганда тиклаб бўлинди. И. Ҳошимов, А. Мамажонов, А. Дёмин, Г. Евдокимова сингари ўз касбининг устаси бўлган қўли гул бинокорлар қурилиш топшириқларини мудом 130-160 процент бажаришга эришдилар. Улар шу билан бир қаторда ўз ёнларига ёш қурувчиларни олиб янгича метод билан ишлаш сирларини ўргатишди.

Виктор Петров бригадаси қурувчилари ишлаётган объектда минорали кран ўрнатиш имконияти бўлмаганлиги сабабли иккита автокран ишлаб турди. Н. Злобин бригадасида эса кран бошқарувчи ҳам шартнома тузишда иштирок этади. Қурувчилар билан бир қаторда мукофот пули олади. «Главташкентстрой» шароитида эса бу усулни қўллаш кўпгина қўшимча қоғозбозликни келтириб чиқарди. Шунинг учун ҳам кранчи бригада қурувчилари сафига киритилмади. Бу масала ҳамон муаммолигича қолаётир.

Бригада пудрат методининг қурилишга жадал суръатлар билан жорий этилаётганлиги катта шарофат келтирмоқда. Бинолар тез ва соз барпо этилаётир. Бундан қурувчилар ҳам, улар қурган бинолардан фойдаланаётганлар ҳам мамнун бўлишяпти.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Янги метод асосида ишлаётган бригада коллективининг иши унумли бўляпти. Суратда: (чапдан) бригаданинг илғор қурувчилари Р. Тухтиева, И. Горбачев, А. Демин, В. Петров (бригада бошлиғи), Э. Сандалимов ва А. Филатова ўртоқлар. И. Глауберзон фотоси.

Тошкент областидаги Пискент пахта тозалаш заводи янги ҳосилни қабул қилишга тайёр. Техника ремонти барвақт тамомланди, 20 минг квадрат метр завод территориясига асфальт ётқизилди. Юбилей йилида корхона коллективи пландаги 32 минг ўрнига 42 минг тонна пахтани қайта ишлаш мажбуриятини олган. Суратда: хом ашёни қайта ишлашга шайлаб қўйилган фильтрлаш ускуналари. Қ. Розиқов фотоси, (ЎзТАГ).

ПУХТА ҲОЗИРЛИК БИЛАН

Ёш авлод тарбияси ҳамиша доно Ленин партиясининг ва Совет ҳукуматининг диққат марказида бўлиб келмоқда. Бу табиий. Чунки жамиятнинг истиқболи, унинг тараққиёти ёш авлод таълим-тарбияси масаласи билан чамбарчас боғлиқдир. КПССнинг тарихий XXIV съезди ва Марказий Комитетнинг шундан кейинги Пленум қарорларида ёш авлодни тарбиялашда асосий тарбия ўчоғи бўлган мактаб масаласига алоҳида эътибор берилган.

1972—1973 янги ўқув йилида республикамизда ҳаммаси бўлиб, 7088 та умумий таълим мактабларида меҳнаткашларнинг 3 миллион 324 мингдан ортиқ фарзандига фан асосларидан чуқур билим ва тарбия берилади.

Ҳозир мактаб қурилишларида қизғин ишлар поёнига етказиляпти. Бу йил давлат маблағлари ҳисобига 28 минг ўринли, колхозлар маблағига 120 минг ўринли мактаблар қурилиб, фойдаланишга топшириш мўлжалланган. Демак, 1972 — 1973 ўқув йилида жами 300 та янги мактаб биноси ишга туширилади.

Бу йил республика мактабларида қўшимча бинолар қуришга ҳамда мактабларни сифатли ремонт қилишга катта эътибор берилди. Республикамиз бўйича 2147 та мактаб капитал, 6180 таси эса жорий ремонтдан чиқарилди.

Янги ўқув йилига ҳозирлик кўришда, айниқса, Наманган область халқ маорифчиларининг иши диққатга сазовордир. Область маорифчилари СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллигини катта меҳнат ютуқлари билан нишонлашга киришиб, мактабларни муддатидан илгари 18 июлдаёқ тайёрлаб қўйдилар.

Республикамизда мактабларни янги ўқув йилига тайёрлаш умумхалқ ишига айланиб кетган. Ҳозирги кунда партия, совет, касаба союз, комсомол ва оталиқ ташкилотларининг яқиндан бераётган ёрдамларига таянган ҳолда мактабларни муддатидан илгари янги ўқув йилига ҳар томонлама намунали тайёрлаган район ва шаҳар халқ маорифи бўлимлари, мактабларнинг педагогик коллективлари кўплаб топилади.

Мактабларни янги ўқув йилига тайёрлашда оталиқ ёрдамини кўрсатаётган колхоз ва совхозлар, ишлаб чиқариш ва қурилиш ташкилотларининг ҳимматини алоҳида таъкидлаб ўтиш керак. Самарқанд область Иштихон районидаги Охунбобоев номли колхоз, Фарғона область Киров районидаги Киров номли совхоз, Қўқон суперфосфат заводи, Қашқадарё область Ульянов районидаги Карл Маркс номли колхоз, «Узбексельмаш» заводи, «Юлдуз» фирмаси каби қатор оталиқ ташкилотлар ана шулар жумласидандир.

Республика мактаб-интернатларида ўтган ўқув йилида 31 минг 780 ўқувчи билим ва тарбия олди. Янги ўқув йилида эса 33 минг 100 бола жалб этилиши планлаштирилган. Куни узайтирилган мактаб ва группаларда ўқувчилар сони бу йил 3610 тага етказилади. Шунингдек, болалар уйларида тарбияланувчиларнинг сони ҳам ортади, музика мактаблари ва мактабдан ташқари муассасалар янада ривожлантирилади. 1972 йил ёзги соғломлаштириш чоғида барча турдаги пионер лагерларида 2 миллион 393 минг 818 бола дам олди.

Мактаблар ва болалар кутубхоналарини бадиий, илмий-оммабоп, ўқув адабиётлари билан таъминлаш ҳам муҳим аҳамиятга эгадир. Шу мақсадда республикамизнинг аксарият мактабларида 1970—1971 ўқув йилида ташкил этилган мактаб дарсликлари кутубхона фонди ижобий натижалар бермоқда.

1972—1973 янги ўқув йилида ўзбек тилида ўқитиладиган мактабларнинг 3, 5-синфлари барча фанлар бўйича янги программа билан ишлашга ўтадилар. Бошланғич синфлар бўйича янги программага ўтиш асосан тугалланади.

Бу йил ўқувчиларнинг касб танлаш ва меҳнат таълимига катта эътибор берилмоқда. Бу вазифани муваффақиятли амалга ошириш мақсадида барча министрликлар, бошқармалар, йирик корхоналар билан мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Ўқувчиларнинг касб танлаш бўйича тузилган идоралараро Марказий Совети ўз мажлисларини мунтазам ўтказиб турибди.

Янги ўқув йилида республикадаги 310 та мактабда тракторчи ва пахта териш машиналари ҳайдовчилари тайёрланади, 120 та мактабда эса автомобиль ишини ўрганишга киришилади. Мактабларимизда 1677 та ишлаб чиқариш бригадаси ўз фаолиятини бошлайди.

Партия ва ҳукуматимиз мактабгача тарбия муассасаларига ҳам жиддий эътибор бериб келмоқда. Фақат 1972 йил 1 июлгача боғчалар сони 468 тага ортди. Жами 10 минг 200 ўринли барча турдаги боғча-ясли бинолари қурилиб, ишга туширилди.

Партия ва ҳукуматимиз педагогик кадрлар тайёрлаш, уларнинг илмий-назарий савиясини ва педагогик маҳоратини ошириш, маорифчиларнинг турмуш даражасини яхшилаш тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилиб келмоқда. Бундай ғамхўрлик натижасида мамлакатимизда, шу жумладан, республикамизда халқ маорифининг жуда кўплаб етук кадрлари етишиб чиқмоқда.

1972—73-ўқув йилида республикамиз мактабларида 13 мингдан ортиқ ёш мутахассис иш бошлайди. Шундан 8716 киши олий маълумотга эга. Бу йил биринчи синфларга 386 минг бола боради. 9-синфларга эса 216 мингдан зиёд ўқувчи қатнайди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг яқинда қабул қилган «Ёшларни умумий ўрта таълимга ўтказишни тугаллаш ва умумий таълим мактабларини янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарорида ҳозирги шароитда мактаблардаги ишни коммунистик қурилишнинг янги вазифаларига, илмий-техника тараққиётининг талабларига мувофиқлаштириш, айниқса, муҳим эканлиги алоҳида кўрсатиб ўтилган.

Ҳозирги кунда бутун совет халқининг, жумладан, республикамиз меҳнаткашларининг диққат-эътибори ана шу муҳим вазифаларни муваффақиятли амалга оширишга қаратилган.

И. ТУХТАХЎЖАЕВА,
Ўзбекистон ССР маориф министрининг ўринбосари.

Расул ГАМЗАТОВ.

АРАЗЛАШИБ ҚОЛДИК

Аразлашиб қолдик ёмғирли кунда,
Иккимиз такрорлар эдик бир сўзни:
— Сен билан чиқишмоқ қийинку жуда,
— Тушуна олмаймиз бир-биримизни!
Қалб тепар асабий, энди орадан
Кўтарилди, ҳайҳот, севги-эҳтиром,
Ҳатто қабрача бир-биримизга
Рақиб бўлиб қолдик, хулласи калом.
Ёмғир шаррос қуяр, турардик сўзсиз,
Ҳаттоки гапимиз қовушмас гапга,
Хайр-хушлашмасдан шунда иккимиз
Айрилишиб кетдик икки тарафга.
Уй сари йўл олдим мен танҳо, бироқ —
Хунук ўй ичида кўнглим намозшом,
Майли, ҳақли бўлмай, ё бўлай ноҳақ,
Энди эсламайман сени батамом.
Шу сўзларни айтиб хонам эшигин
Бериктдим негадир энтикиб шу он.
Ҳамон ёмғир қуяр, йирик томчилар
Чертар деразамни ноғарасимон.
Плашчни қўлтиқлаб, чопдим изингдан,
Қаршидан урарди ёмғир беаёв.
Халқобларни кечиб олға елардим:
Тағин сенга тегиб қолмасин тумов!

Охунжон ҲАКИМОВ таржимаси.

•• ЯНГИ ШЕЪРЛАР ••

ОНА ТУПРОҚ

Она тупроқ рангини бағримга олгим келар,
Бағримга олгим келар далалар тиниқлигин.
Юксак тоғлар виқорин қалбимга солгим келар,
Қалбимга солгим келар фасллар илиқлигин.
Фарзандлик меҳрим билан тароқлагим келади,
Юрагимнинг тўрида ардоқлагим келади.
Тиниқаман ўлкамнинг тиниқ чеҳрасин кўриб,
Зилол сувлар мавжидан қалбим тўлқин уради.
Билагимга ўрайман уфқлар қизғиш нурин,
Еллар майиндан майин нафосат уфуради...
Борини борлигича бордай кўргим келади,
Кўнгилда энг суюкли ёрдай кўргим келади.
Қоялар сукутида минг бир маъно англайман,
Сеҳрли афсонадай борлиғимни эгаллар.
Чашмалар жилдирашин мусиқадай тинглайман,
Гўё менга сир айтар, фақат эзгулик тилар...
Шу тилакни бир умр улуғлагим келади,
Эзгуликлар масканин қутлуғлагим келади.
Умрбод улуғлайман сени она тупроғим.
Мен сенинг бағрингдаман, сен эса менинг бағрим.
Эркинликда беғубор ўтмоқда ёшлик чоғим,
Меҳрим ошиб боради меҳримни айтган сари...
Шу меҳрим тароғида тароқлагим келади,
Юрагимнинг тўрида ардоқлагим келади.

Ёдгор ОБИДОВ.

БЕҒУБОР КУНДУЗЛАР

Ўйиндан ортмаган қизалоқ эдим,
Қуш каби учардим адирлар томон.
Адирда товланган гулларнинг ҳиди
Гўё димоғимга урилар ҳамон.
Гуллар яшнашида бир ўт бор эди,
Бор эди, беғубор умид бор эди...
Қуш каби учардим адирлар томон.
Қўлимдан иш келиб далага чиқдим,
Ойдек ярқиратиб урардим кетмон.
Кенгликлар поёнин чамалардим жим,
Сеҳрига оларди осуда осмон.
Кўзларга кўринмай кундуз ёнарди,
Ёнарди, ҳудудсиз, дудсиз ёнарди...
Ойдек ярқиратиб урардим кетмон.
Тенг-тўшларим билан тўйларга бордим,
Куй ҳам қанотли деб ишондим илк бор.
Орзумни гулдайин очиб юборди
Қўшиқ парвозида ёйилган баҳор.
Мен ўша баҳордан ҳайратда қолдим,
Ҳайратда қолдиму ғайратлар олдим...
Куй ҳам қанотли деб ишондим илк бор!
Биз гул эккан боғда тўлишар ранглар,
Биз ўсган ҳовлида чақнаб ётар кун.
Биз ўтган йўлларда шодлик жаранглар,
Биз севган сойларда жўшади тўлқин!
Биз яшнатган дала билмагай ҳудуд,
Бу дала бошига келмагай булут!
Биз ўсган ҳовлида чақнаб ётар кун!

Ойдин ҲОЖИЕВА.

КОММУНИСТЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

ЁҒОЧДАГИ КАБУТАР

Уфқлар мармар тусда юз очди. Осмон қуш қанот чиқаргандек тонг ёришиб борарди. Худди дафтарнинг қалам тегмаган қуш саҳифасидай оқ. Унда ҳали ёзилмаган шеър, битилмаган мактуб бор. Лекин ўймакорнинг кўзларига табиатнинг бу сўлим тонгги яхшилаб ишлов берилган оқ тахта бўлиб кўринди. Унда саҳий қуёш ҳам, тинчлик кабутари ҳам, нури дийдасини бағрига босиб турган она меҳри ҳам акс этиши мумкин. Бунинг учун, аввало оқ тахта керакли ўлчамда олинади. Бошқа бир калка қоғозга чизилган нақш искана қаламлар ёрдамида тахтага кўчади. Инсон ақл-идроки, ҳис қилиш қобилияти ёрдамида оддий ёғочда гул ундиради.

Мана, амалий санъатнинг гўзал нафис жиҳатлари акс этган «Саккиз қиррали» деб номланган стол. Ёки «Санъат саройи» ва Ленин музейининг Тошкент филиалидаги нақшлар. Қаламчалар билан гул ўйилиб жило берилган. Гўё, табиатнинг мислсиз ранги ҳам, тез оқар ариқчаларнинг шўхлиги ҳам, осмоннинг мусаффолиги-ю, табиатнинг кўкламги тароватни ҳам жимгина шу нақшларга кўчгандек. «Мовий гумбаз» чойхонасидаги нақшларнинг «из»идан кўз узмасангиз у сизни олисларга етаклаётгандек туюлади. «Тошкент» ресторанининг деворларидаги «Тунги манзара»да сокинлик, Навоий музейининг устунларида миллий анъаналар, Ленин бульваридаги безакларда улуғворлик кўзга ташланади. Уста халқ амалий санъати анъаналарини давом эттирган қатор асарлари учун 1959 йилда Москвада ўтказилган ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг ўн кунлигида «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлик учун» медали билан мукофотланди.

Ҳар бир санъатнинг ўз тили бўлади. Бири куй билан, бири қўшиқ билан дилингизга йўл топади. Ўймакорлик санъати шундайки, у сизга асрлар бағридан туриб эртак сўзлайди. Унинг ҳар бир чизиғи тарихнинг бир саҳифаси, ота-боболаримизнинг босиб ўтган йўли. Унинг тарихи кўҳна Бухоро, Самарқанд, Хива шаҳарларининг ўтмиши билан боғлиқ. Бизнинг қутлуғ замонамизда бу қадимий санъат ҳам яшариб бормоқда.

Уста ҳам санъат деб қадр-қиммат топган ҳунармандчилик анъаналарини давом эттириб келаётган заҳматкаш кишилардан бири. У пойтахтимиздаги П. Беньков номли билим юртининг илк калдирғочларидан эди. Халқ амалий санъати бўлими ёғоч ўймакорлиги, бадиий наққошлик, кулолчилик каби бир қатор соҳаларни ўз ичига олади. Устанинг мана шу даргоҳда муаллим бўлиб ишлай бошлаганига ҳам ўн йилдан ошибди. Шу давр мобайнида кўплаб шогирдлар етиштирди. Улар республикамизнинг узоқ-яқин шаҳар-қишлоқларида ишлашяпти.

Санъаткор ҳамиша йўлда. Йўл эса излаш. Изланиш машаққати билан завқли. Уста ҳам сўнгги йилларда яратган асарлари учун Бутуниттифоқ халқ ижоди кўзгазмасининг кумуш медалини олишга муяссар бўлди. У 1963 йилдан бери СССР Рассомлар союзининг аъзоси.

Биз ўймакор уста Ортиқ Файзуллаев билан «Мовий гумбаз» чойхонасига бордик. Нақшинкор қўш устун, катта қўш табақа эшик. Ортиқ ака ўзи ясаган ўймакор эшикнинг ёрилиб кетганини кўрганида бир хил бўлиб кетди: «Шошмасак бўларкан-да!?».

Хивада машҳур паргори уста ота Полвонов яшайди. Бир асрдан кўпроқ умр кўрди, ҳамиша қадимий санъатни яшартираётганлар даврасида бўлди: нақшларида нур рақс этади, нур ва соя ўйнайди. Устазодалар маданиятимиздек қадимий ана шу анъаналарни кўз қорачиғидек асрашга даъват этилган кишилардир...

Яна тонг отади. У оҳиста борлиққа қуёшнинг расмини чизади, қушлар парвоз этади, чинни кабутар чарх уради. Ортиқ Файзуллаевнинг олдида ҳали ёришмаган тонглар — яратилмаган образлар, нақшлар турибди. Қадамингизда гуллар очилсин, уста.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

ВАЪДАБОЗ

ФЕЛЬЕТОН

ВАЪДА: — Чорва моллар учун 600 тонна сенаж бостирамиз, 520 тонна беда, 2600 тонна дағал хашак жамғариб қўямиз.

АМАЛДА: — Бостирилган сенаж — 350 тонна, тайёрланган беда — 55 тонна, дағал хашак — 1300 тонна.

Ана сўз-у, мана иш. Ҳазорасп районидаги Ленин номли совхозда аҳвол шунақа. Совхознинг чорвачилик бўлими бошқарувчиси, олий маълумотли зоотехник Қуронбой Рўзиматов ваъдани дўндириб, ем-хашак жамғаришни ташкил этишда масъулиятсизлик кўрсатяпти.

Қуйидаги сатрлар Қуронбой акамиз таърифларида битилди:

Сўзга бериб пардозни
Жағи толар минбарда.
Ваъда десанг, овозни
Кўтаради бир парда:
«Сўз биттадир, албатта
Гуллатамиз чорвани.
Ғайрат қўшиб ғайратга
Қойил қилдик нормани.
Ғарам-ғарам бедалар,
Қишловга тўла шаймиз.
Кучни қилиб сафарбар
Хашакдан тоғ ясаймиз».
Кўрсатар бош бармоқни:
«Ишни бундоқ қиламиз!
Тошириб сут-қаймоқни,
Мисли булоқ қиламиз».
Аслида-чи? Ўзлари
Миси чиққан ваъдабоз.
Баландпарвоз сўзларин,
Суви кўп-у, тузи оз.
Ёз ҳам ўтиб боряпти,
Хашак танқис, сенаж кам.
Лекин бузмас пинакни
Ҳануз Қуронбой акам.
Ечиб қўйган этикни,
Ухлар парвойи фалак.
Унинг кўнгли дейдики:
Осмондан ёғса чалпак...
Доғда қолур эртага,
Бугун қуруқ мақтанган.
Ҳой, ваъдабоз, ухлама.
Наф йўқ сўнгги «аттанг»дан!

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

КЎРИК ҒОЛИБЛАРИ

Ҳозирги кунда бутун совет халқлари СССР ташкил топган куннинг ярим асрлик тўйига қизғин тараддуд кўрмоқдалар. Турли фестиваллар, кўриклар, ҳафталиклар ўтказилиб, дўстлик, ҳамкорлик, ютуқлар мадҳ этилмоқда.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар министрлиги ходимларининг бадиий ҳаваскорлари ҳам СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб фестиваль ўтказдилар. Бундай фестиваль—кўриклар ўтказиб туриш Ички ишлар министрлиги ходимлари учун тобора муҳим анъанага айланиб бормоқда. Дастлабки фестиваль беш йил муқаддам — Улуғ Октябрнинг эллик йиллиги шарафига бағишлаб ўтказилган бўлиб, унда Андижон область милиция ходимлари бадиий ҳаваскорлари ғолиб чиққан эдилар. Доҳиймиз В. И. Ленин таваллудининг юз йиллигига бағишланган II фестивалда эса бухоролик бадиий ҳаваскорлар ўзларининг дилрабо куй-қўшиқлари, шўхчан ялла ва ўйинлари билан олқишларга сазовор бўлиб, биринчи совринни қўлга киритгандилар. Бу йил III фестиваль программалари янада ранг-баранг, кўлами кенг ва турли хил жанрлардан иборат қилиб тузилган.

ҚҚАССР ички ишлар министрлиги ходимларининг бадиий ҳаваскорлари биринчи бўлиб кўрикни бошлаб берди. Милиция ходими М. Латипов ижро этган «Милиция вальси», И. Сарибоева ижросидаги «Юрак торлари» рақси, Ж. Кундиллаев, Қ. Жақсимов, Ш. Бобониёзовлар айтган ҳазил қўшиқлар кўпчилик олқишига сазовор бўлди.

Уч кун давом этган бу кўрикда 14 та бадиий ҳаваскорлик коллективи қатнашиб, Тошкент шаҳар ички ишлар бошқармаси ҳамда республика меҳнат ва аҳлоқ тузатиш муассасаларининг бадиий ҳаваскорлари ғолиб чиқдилар. Шунингдек, транспортдаги милиция, Бухоро, Андижон, Наманган, Самарқанд милицияси вакиллари ҳам маҳоратларини намойиш қилиб жюри аъзоларининг юқори баҳоларини олдилар.

Бухоролик М. Бақоев, фарғоналик С. Ҳатамов, андижонлик В. Шамсуддинов, наманганлик М. Янаева, қашқадарёлик И. Раҳмонов, хоразмлик Б. Отажоновлар ижро этган қўшиқ ва рақсларга ҳам юқори баҳо берилди.

Кўрик ғолибларининг барчаси қимматбаҳо буюмлар ва I, II, III даражали дипломлар билан мукофотландилар. Фестиваль ғолибларининг якунловчи концерти билан тугади.

А. ФОЗИЛОВ.

Суратда: қорақалпоғистонлик бадиий ҳаваскорларнинг чиқиши.
И. Глауберзон фотоси.

НАВБАТДАГИ УЧРАШУВЛАР

ФУТБОЛ

Мамлакат биринчилиги учун биринчи лигада қатнашаётган командаларнинг 27 августда бўлиб ўтган ўйинларининг натижалари қуйидагича бўлди: «Нистру» (Кишинев) — «Строитель» (Ашхобод) — 0:0, «Кривбасс» (Кривой Рог) — «Помир» (Душанба) — 0:1, «Металлург» — (Запорожье) — «Олға» (Фрунзе) 2:1, «Динамо» (Ленинград) — «Торпедо» (Кутаиси) — 0:1, «Шинник» (Ярославль) — «Спартак» (Оржоникидзе) — 2:0, «Текстильшик» (Иваново) — «Автомобилист» Нальчик — 2:1, Крилья Советов (Куйбишев) — «Шахтёр» (Қарағанда) — 5:1, «Звезда» (Пермь) — «Уралмаш» (Свердловск) — 2:0, «Шахтер» (Донецк) — «Металлист» (Харьков) — 2:0.

Мамлакат чемпионатининг иккинчи лигасида (бешинчи зона) қатнашаётган командаларнинг ҳам навбатдаги учрашувлари бўлиб ўтди. Бунда Термиз шаҳрининг «Автомобилист» командаси Ульяновскнинг «Волга» командасини ўз майдонида қабул қилиб, уни 4:0 ҳисоби билан ютди. Фарғонанинг «Нефтяник» командаси эса ўз майдонида Оренбургнинг «Локомотив» командаси устидан 2:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Хоразмнинг «Янгиариқ» командаси Саранскнинг «Электросвет» командаси билан учрашиб, дуранг натижа (1:1) га эришди. Навоийнинг «Зарафшон» командаси Балаково шаҳрининг «Корд» командаси билан (0:0). Янгиер шаҳрининг «Янгиер» командаси Саратовнинг «Соколь» командаси билан (2:2) учрашиб дуранг натижаларга эришдилар.

Қолган командаларнинг ўйинлари қуйидагича якунланди: «Спартак» (Йошкар-Ола) — Энергия (Чебоксари) — 1:0, «Олой» (Уш) — «Торпедо» (Тольятти) — 1:1.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЖАҲОН бўйлаб

Вьетнам Демократик Республикаси ватанпарварлари босқинчи Америка авиациясининг тинч аҳолига қиладиган ҳужумларига мардонаворлик билан жавоб қайтармоқдалар. Суратда: Тханьхоа вилоятидаги ватанпарварларнинг ҳаво ҳужумини қайтарувчи зенит отряди душман кучларига қарши ўт очмоқда.

ВИА—ТАСС фотоси.

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

БЕРЛИН. Ишлаб чиқариш корхоналари, илмий тадқиқот институтлари ва олий ўқув юртлари фан ва техника соҳасида тадқиқотлар олиб бориш учун ҳар йили Германия Демократик Республикасининг давлат бюджетидан 5 миллиард марка пул ажратдилар. Шу йилнинг дастлабки тўрт ойи ичидагина республика халқ хўжалигига бутун 1971 йилдагига қараганда анча кўпроқ янги илмий техникавий ғоялар ва таклифлар жорий қилинди.

Ҳозирги вақтда Германия Демократик Республикасида 150 минг меҳнаткаш халқ хўжалиги учун муҳим бўлган илмий техникавий проблемаларни ҳал этиш устида ишламоқда. Шулардан 90 проценти эса саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари ҳузуридаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларидаги тадқиқот марказларида ишлаб турибди.

БОЛГАРИЯ ДОРИ-ДАРМОНЛАРИ

СОФИЯ. Болгария турли дори-дармонлар ва фармацевтика дориларини ишлаб чиқариш ва четга чиқариб сотишда жаҳоннинг энг йирик мамлакатларидан бири бўлиб қолди. Урушдан кейинги дастлабки йилларда республикада вужудга келтирилган фармацевтика саноати ўтган чорак аср мобайнида жуда катта муваффақиятларга эришди. Ҳозирги кунда мамлакатда бир неча замонавий қудратли фармацевтика корхоналари ишлаб турибди. Илмий тадқиқот лабораториялари ва институтлари янги дори-дармонлар яратиш устида иш олиб бормоқда.

Болгарияда антибиотикларнинг бир неча ўн хили ишлаб чиқарилмоқда. Шу антибиотикларни ҳар йили 70 га яқин мамлакат сотиб олмоқда. Бу дориларни СССР ва Австрия, Франция ва АҚШ, Руминия ва Англия жуда манзур қилиб сотиб олмоқдалар.

Яқин йиллар ичида антибиотиклар ишлаб чиқарадиган бир нечта янги корхоналар қуриш мўлжаллаб қўйилди.

СОВЕТ МУТАХАССИСЛАРИНИНГ ЁРДАМИ БИЛАН

ВАРШАВА. Мураккаб «Логика-2» интеграл схемаларни ишлаб чиқарадиган автомат линиялар ишга туширганлигига маҳаллий матбуот Польша электроникасининг ривожланишида янги босқичнинг бошланиши, деб баҳо берди. Бу схемалар кўплаб ишлаб чиқарилаётганлиги замонавий электрон-ҳисоблаш машиналарини ишлаб чиқармоқ учун янги имкониятлар яратиб беради. СССР электрон саноатининг кейинги муваффақиятларидан бири бўлган «Логика-2» схемасини совет мутахассислари ўрнатиб ва созлаб ишга тушириб юбордилар.

Автомат «Логика-2» линиясини тантанали очиш маросимида СССР электрон саноати министри А. И. Шокин ҳозир бўлди.

(ТАСС).

ДАМАШҚДАГИ ХАЛҚАРО ЯРМАРКАДА

ДАМАШҚ, 28 август. (ТАСС). Дамашқ марказидаги Ғалаба майдонида очилган XIX халқаро ярмаркада 46 давлат, шу жумладан СССР, Чехословакия, Венгрия, Руминия, ГДР, Югославия иштирок этмоқда.

Сурия павильонлари томошабинларнинг диққатини айниқса ўзига жалб этмоқда. Павильонлардаги экспонатлар ана шу араб мамлакати ўз иқтисодий мустақиллиги учун қандай муваффақиятли курашаётганлиги тўғрисида ишонарли тарзда ҳикоя қилади.

Совет мамлакатининг павильони томошабинларда зўр қизиқиш туғдирмоқда. Ярмарка иш бошлаган дастлабки икки кун ичидагина бу павильонни 500 мингдан кўпроқ киши келиб кўрди.

ЯНА БИР МАЙНАБОЗЛИК

ХХР вакилининг бемаъни позицияси сабабли Хавфсизлик Кенгаши Осиёдаги ёш давлат — Бангладеш Халқ Республикасининг БМТ аъзолигига қабул қилиш тўғрисидаги қарорни яна орқага сурди. Бангладеш Халқ Республикаси ўзининг 75 миллионли халқи олиб борган шиддатли миллий озодлик кураши натижасида мустақилликка эришган эди. Барча тараққийпарвар кучлар бу халқнинг курашини актив қўллаб-қувватлади.

Бангладеш ҳукумати БМТ аъзолигига қабул қилиш тўғрисидаги илтимосномасида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти уставидан келиб чиқувчи ҳамма мажбуриятларга риоя этмоқчи эканлигини тантанали равишда билдирди. Бангладешнинг Вашингтондаги элчихонаси Хавфсизлик Кенгашининг раисига йўллаган мактубда шундай дейилган. 85 дан ортиқ мамлакат, шу жумладан Хавфсизлик Кенгашининг тўртта доимий аъзоси Бангладешнинг дипломатик жиҳатдан тўла эътироф қилишга қарор берганлиги мактубда кўрсатиб ўтилган. Бангладеш БМТ системасидаги баъзи бир халқаро ташкилотларга, шу жумладан жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотига, халқаро меҳнат ташкилотига ва бошқа ташкилотларга тўла ҳуқуқли аъзо сифатида қабул қилинган.

Ана шу ва бошқа асосли далилларга қарамай ХХР вакили Хуан Хуа бундан икки ҳафта илгари бўлганидек яна масаланинг моҳиятини муҳокама қилишни барбод этиш тактикасини ишга солди. У ёш республиканинг Пекинга ёқмаётган ташқи сиёсатига яна хуруж қилиб, мунозарани муҳокама қилинаётган масаладан чалғитишга уринди. ХХР тўрт давлатнинг — СССР, Ҳиндистон, Югославия ва Англиянинг резолюция лойиҳасига қарши овоз беради, деб огоҳлантириб, Хитой вакили «масалани кўриб чиқишни номаълум вақтга кечиктиришни» талаб қилди. Тўрт давлат резолюция лойиҳасида Бангладешнинг БМТга қабул қилиш тўғрисидаги илтимоси қўллаб-қувватланган эди.

Мажлис қатнашчиларининг кўпчилиги ХХР вакилининг позициясига зарба берди.

Бангладеш Халқ Республикаси БМТ уставига биноан шу ташкилот аъзоси бўлишни истовчи ҳар қандай давлат олдига қўйиладиган талабларга тўла-тўкис жавоб беради, деди Ҳиндистон вакили С. Сен. Бангладеш блокларга қўшилмаслик ва ҳамкорлик сиёсатини ўтказиб, шу тариқа бутун дунёда тинчликни мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг фаолиятига ҳам муҳим ҳисса қўшиши мумкин, деб таъкидлади СССР вакили В. Л. Исраэлян. Ёш давлатни БМТга қабул қилишдан бош тортиш Ҳиндистон ярим оролидаги вазиятни янада нормаллаштиришга халақит берган бўлур эди, деди Югославия вакили М. Коматина.

ХХР делегацияси вето ҳуқуқидан фойдаланиш билан дўқ қилганлиги сабабли вужудга келган мушкул аҳвол шароитида Хавфсизлик Кенгаши масалани овозга қўйишни навбатдаги мажлисгача кечиктиришга қарор қилди. (ТАСС).

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

АФРОСИЁБ САРОБИ

Қадимги Самарқанд — Афросиёбда жоми мачити қазилди. Мачит тўққизинчи асрда қурилган бўлиб, орадан тўрт аср ўтгач, уни босқинчилар бузиб ташлаган. Археологларнинг топилдиқлари 1220 йилда Самарқанд бошига тушган фожианинг бизгача етиб келган ёзма далилларини тасдиқлади ва тўлдирди.

Археологлар шаҳар ҳимоячиларининг шу сўнгги қўрғонини маҳв этган ёнғин изларини топдилар. Ҳоки-Туроб остида улуғвор иншоот бўлаклари чиқиб қолди. Жоми мачитининг бешта дарвозаси бўлган, унинг деворларини сирли ва нақшли сополлар безаган, ерига ганч ётқизилган, шипида нақшин тўсинлар бўлган.

Мачит биноси пешайвонлар билан қуршалган, асосий пешайвон қарийб 10 метргача борган.

Афросиёбни қамал этган Чингизхон лашкарлари шаҳар ҳимоячиларига ёй ўқи ёғдирдилар, деб ёзилади ўша замон манбаларида. Дарҳақиқат, бу ердан бир неча ўқ найзалари топилди.

Афросиёб жоми мачитидаги қазилмалар қадимги воқеалар тўғрисидаги маълумотларимизни тўлдиришидан ташқари, ҳунармандчилик ва деҳқончилик тўғрисида янги маълумотлар ҳам берди. Масалан, пахта, ипдан тўқилган мата қолдиқлари топилди.

Е. ТАУБЕНШЛАГ,
(ТАСС мухбири).
Самарқанд.

МАМОНТ СУЯГИДАН ТИКЛАНГАН УЙЛАР

СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимига қарашли тарих, филология ва фалсафа институтининг археологлари палеолит даврига мансуб ноёб бир масканни қазий бошладилар. Маълум бўлишича, қадимги аждодларимиз иморатни мустаҳкамлаш учун мамонт суягидан қурилиш материали сифатида фойдаланганлар.

Археологлар маскан ерда ибтидоий кишиларнинг кўпгина тош қуролларини ҳам топдилар. Болта, пичоқ, найза учлари шулар жумласидандир. Мамонт тишидан қирқиб ясалган ва гул солинган аёллар соч тўғноғичи ҳам археологлар қўлига тушди. Бинобарин, тош даврининг ҳам ўз таннозлари бўлган.

В. ЗЛОБИН,
(ТАСС мухбири).
Ачинск (Красноярск ўлкаси).

ОРГАНИЗМ ЎЗИНИ-ЎЗИ ҲИМОЯ ҚИЛАДИ

Сўнгги йилларда ҳайвонот оламининг турли вакиллари — бактериялардан тортиб одам ҳужайраларида ирсий аппаратни турли ташқи таъсиротлардан: рентген нурлари ва ультрабинафша нурлардан, химиявий моддалардан ҳимоя қилувчи алоҳида ферментлар топилди. Аммо, нима учун бир хил ҳужайраларда шундай ҳимоя системаси бўлиб, бошқаларида йўқлиги равшан эмасди.

Академик Н. П. Дубинин ва медицина фанлари доктори Г. Д. Засухина раҳбарлигидаги совет олимлари соғлом, нормал ҳужайралар ҳамиша шундай системага эга эканлигини исбот қилишга муваффақ бўлдилар. Башарти ҳужайра ўзининг ҳимоя системасини йўқотса у «касалланган» бўлади. Мутахассисларнинг фикрига кўра, вирусологлар ҳужайраларда фермент бор-йўқлигини назарда тутмоқликлари лозим. Ферментсиз ҳужайраларда вирусга кенг йўл очилган бўлади.

Совет олимлари нима учун бир қанча мамлакатларнинг мутахассислари баъзи ҳайвон турларида, жумладан, олмахонда фермент топа олмаганликлари сабабини аниқладилар. Кўпчилик тадқиқотчилар илмий мақсадлар учун узоқ вақт организмдан ташқарида — пробиркада етиштирилган ҳужайралардан фойдаландилар. Бундай ҳужайраларда ҳимоя системаси йўқолиб кетади.

И. ЖУКОВА,
(ТАСС мухбири).
Москва.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

СССРНИНГ 50 ЙИЛЛИК ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА

31 АВГУСТ ВА 1 СЕНТЯБРЬ КЕЧ СОАТ 8 ДА

САНЪАТ УСТАЛАРИ ИШТИРОКИДА

КАТТА КОНЦЕРТ

ҚАТНАШАДИЛАР:
ДАВЛАТ «БАҲОР» ХАЛҚ РАҚС АНСАМБЛИ
ДАВЛАТ СИМФОНИК ОРКЕСТРИ
ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ ХОР КАПЕЛЛАСИ, «ШОДЛИК», «ЛАЗГИ» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛЛАРИ
НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК ТЕАТРИНИНГ БАЛЕТ ТРУППАСИ
БЕРДАХ НОМИДАГИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР, ФИЛАРМОНИЯСИНИНГ АШУЛА ВА РАҚС АНСАМБЛИ

СССР халқ артистлари: ГАЛИЯ ИЗМАЙЛОВА, САОДАТ ҚОБУЛОВА.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари: БЕРНОРА ҚОРИЕВА, Ботир ЗОКИРОВ, КЛАРА ЮСУПОВА, САТТОР ЯРАШЕВ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар: Сасон БЕНЬЯМИНОВ, Гулсара ЁҚУБОВА, Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Муҳаббат ШАМАЕВА, Розалинда ЛАУТ, Вячеслав ГРИНЧЕНКО, Иброҳим ЮСУПОВ ва бошқалар.

Билетлар сотилмоқда.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.50 — ТОШКЕНТ. 10.55 — **Кичик ўғилнинг кўчаси** (бадиий фильм). 12.30 — МОСКВА. 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Қўғирчоқ фильм. 18.15 — Ахборот. 18.30 — Илмий техника тараққиёти учун 19.00 — МОСКВА. XX ёзги олимпия ўйинларида (Мюнхендан олиб кўрсатилади). 21.00 — ТОШКЕНТ. Ахборот. 21.15 — Адабий кўрсатув. 22.00 «ВАҚТ». 22.30 — ТОШКЕНТ. **Қизлар давраси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

11.30 — ТОШКЕНТ. 12.10 — **Оз мамлакати сеҳргари** (телеспектакль). 17.10 — МОСКВА. Цирк артистлари ижросида фильм-концерт. 17.55 — Янгиликлар. 18.00 — Болалар учун кўрсатув. 18.30 — «Фан оламида». 19.00 — ТОШКЕНТ. Марказий шаҳар «Атлас» фирмаси ашула ва рақс ансамблининг концерти. 19.40 — Автоинспектор бюллетени. 19.50 — «Ёзувчи ва беш йиллик». Ёзувчи **Ҳаким Назирнинг** ижодий ўйлари. 20.20 — «Ўзбекистон комсомоли». 21.00 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ. Аҳолига — граждан мудофааси ҳақида. 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Дубна — Бирлашган ядро тадқиқот институтида. (Илмий-оммабоп фильм). 20.50 — **Опа-сингиллар** (бадиий фильм).

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 30/VIII да **Парвоз,** 31/VIII да **Бой ила хизматчи.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 30/VIII да **Қайнона,** 31/VIII да **Ажаб савдолар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Ҳаводаги саргузаштлар (2 серия) — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Севги драмаси — НАВОИЙ номли (ўзбек тилида), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «КУКЧА» (кундуз ва кечқурун). «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч. 6 да).

Даурия — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз соат 12, 3, кеч 6 ва 8.45 минутда), «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Маржон тақдим ёримга — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Қароқчи-қариялар — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (кеч соат 8 ва 10 да).

Петербург билан хайрлашув (кундуз соат 11.40 ва 3.30 минутларда). **Гайдун Ангелнинг саргузашти** (кундуз 1.30 ва 5.30 минутларда): — «МОСКВА».

ПИСКЕНТ ШАҲАР А. ИКРОМОВ НОМЛИ 15-ЎРТА ҚИШЛОҚ ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юртига 8, 9, 10 синф маълумотига эга бўлган 16 ёшдан 40 ёшгача бўлганлар қабул қилинади.

9, 10 синф маълумотига эга бўлган йигит-қизлар учун ўқиш муддати 1 йил.

Бир йил ўқиганлар қишлоқ хўжалиги учун асаларичилик касби бўйича мутахассис бўлиб чиқадилар.

Асаларичилик группаси республикамиз бўйича фақат шу билим юртида очилган бўлиб, 2 та группа ташкил этилади.

Битирганлар ўз хўжаликларига юбориладилар, ўқиш давомида практикани Тошкент, Фарғона, Самарқанд областларидаги асаларичилик совхозларида ўтказадилар.

Ўқиш — 1 сентябрдан бошланади.

Аризалар қабул қилинмоқда.

ЎҚУВЧИЛАР: ётоқхона, уч маҳал иссиқ овқат, кийимлар, стипендия билан таъминланадилар.

Ўз хўжаликларидан йўлланма билан юборилган ўқувчиларга шу хўжалик тарафидан маълум миқдорда моддий ёрдам берилади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари зарур: ўқишга юборилганлиги ҳақида колхоз ёки совхоз маъмуриятининг йўлланмаси, паспорт ёки туғилганлиги ҳақида гувоҳнома, маълумоти ҳақида ҳужжат, турар-жойидан справка, оилавий аҳволи ҳақида ҳужжат, соғлиги ҳақида медицина справкаси (286-форма), билим юрти номига ариза, таржимаи ҳоли, 3х4 сантиметр ҳажмдаги 4 дона фотосурат.

Мурожаат учун адрес: Пискент шаҳри, 15-ўрта қишлоқ ҳунар-техника билим юрти, қабул комиссияси.

Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги, Ўзбекистон Театр жамияти, Республика маданият ходимларининг каса-ба союз комитети Ўзбекистон ССР халқ артисти, Ўзбекистон Театр жамиятининг аъзоси **Набижон ҲАСАНОВнинг** вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдирадилар ва марҳумнинг оиласига таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон Композиторлар союзи, союзнинг партия ташкилоти ва маҳаллий комитети, СССР Музика фондининг Ўзбекистон бўлими бастакор-композитор, Ўзбекистон ССР халқ артисти **Набижон ҲАСАНОВнинг** бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оиласига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ОЛИМПИАДАЧИЛАРИ МЮНХЕНДА

МЮНХЕН 72

ЭЛЬВИРАНИНГ ҲИССАСИ

— Ўзбекистон спорт жамоатчилиги совет гимнастикачиларини ажойиб ғалаба билан қизғин қутлайди. Ғолиб команда составида республикамиз вакили Эльвира Саадининг иштирок этаётганлигидан мамнунмиз. Баракалла, қизлар! Эндиги мусобақаларда сизларга катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети кеча Мюнхенга — совет олимпиадачилари делегацияси раҳбарига ана шу мазмунда телеграмма йўллади Ўзбекистонлик моҳир гимнастикачи Эльвира Саади ҳам ана шундай табрикка арзигулик. У совет гимнастикачи қизлари командасининг биринчиликни эгаллашига муносиб ҳисса қўшди. Ёш динамочи, Тошкентдаги жисмоний тарбия институтининг талабаси, халқаро классли спорт мастери Эльвира ўз дугоналари — совет командаси аъзолари Л. Турищева, Т. Лазакович, О. Корбут, А. Кошель, Л. Бурда қатори маҳорат кўрсатди.

Эльвира дастлабки программа бўйича машқларни усталик билан ўтказиб, СССР командаси тўплаган очкога ўзининг 37,2 очкоси билан улуш қўшди. Натижада совет командаси ГДР, ЧССР, Венгрия, АҚШ ва Япония гимнастикачиларидан ўзиб, команда ҳисобида олимпиаданинг олтин медали совриндори бўлди.

Н. АНФИМОВ ФИНАЛГА ЙЎЛ ОЧДИ

Мюнхенда ўтаётган XX ёзги олимпиадада чарм қўлқоп усталарининг мусобақаси ҳам бошланди. Совет боксчилари ўтган куни рингга чиқдилар. Биринчи бўлиб волгоградлик Владимир Иванов аргентиналик рақиби Карлос Лейес устидан ғалаба қилди. Бокс бўйича саралаш ўйинларида самарқандлик моҳир спортчи Николай Анфимов дастлабки ғалабани қўлга киритди.

Биринчи учрашувда Николайга Болгариянинг ман-ман деган уста боксчиларидан Георгий Станков билан олишишга тўғри келди. Икки раунд мобайнида Георгийнинг устунлиги сезилиб турди. Ҳал қилувчи учинчи раундда Николайнинг устози А. Панариннинг сабоқлари иш берди чоғи, боксчимизнинг ҳаракатларида кескин ўзгариш юз берди. Николайнинг кетма-кет зарбалари унинг очколар ҳисобида ғолиб келишини таъминлади.

Шундай қилиб, самарқандлик боксчи биринчи учрашувдаёқ олимпиадада курашни давом эттириш ҳуқуқини қўлга киритди.

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИМИЗ ОЛДИНДА

Совет волейболчи қизлар командаси Мехико олимпиадасида биринчиликни олишгани маълум. Волейболчи қизларимиз Мюнхенда ҳам ўз чиқишларини ғалабадан бошлашди. Улар дастлабки ўйинни Жанубий Корея командаси билан ўтказиб, 3:1 ҳисобида устунликка эришдилар. Совет терма командаси қизлари орасида олимпиада совриндори, спорт мастери, Тошкентнинг «Автомобилист» коллективи капитани Вера Дюнова ҳам бор.

Бўйдоргина қизимиз Веранинг чаққон ва эпчил ҳаракатлари совет командасининг ютуғига ютуқ қўшди.

ВАТЕРПОЛЧИЛАР ЮТУҒИ

МЮНХЕН, 28 август. (ТАСС). СССР ватерполчиларининг терма командаси олимпиада турнирининг «В» кичик группасида Япония командаси билан бўлган матчда 11:1 (1:0, 4:1, 3:0, 3:0) ҳисобида ғалаба қозонди.

БАСКЕТБОЛЧИЛАР ҒОЛИБ

МЮНХЕН, 28 август. (ТАСС). СССР терма командасининг баскетболчилари олимпиада турнирида Германия Федератив Республикасини 87:63 (41:33) ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

БИРИНЧИ МАТЧДА — ҒАЛАБА

МЮНХЕН, 28 август. (ТАСС). СССР терма командасининг футболчилари XX олимпиада биринчи матчида Бирма командаси устидан 1:0 ҳисобида ғалаба қозондилар. Ғалаба тўпини иккинчи таймда Колотов киритди.

ОЛТИН МЕДАЛЬ ҲАМ, ЖАҲОН РЕКОРДИ ҲАМ

МЮНХЕН, 28 август. (ТАСС). Корея Халқ Демократик Республикасининг спортчиси Ли Хо Жун кичик калибрли винтовкадан (ётган ҳолда 50 метр масофага 60 та ўқ узиш шарти билан) отиш мусобақасида ғолиб бўлиб чиқди ҳамда олтин медаль билан бирга жаҳон ва олимпиада рекордчиси унвонини олишга сазовор бўлди. У эришган натижа — 599 очко.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — 336515 Редактор ўринбосарлари — 337914, 330683. Масъул секретарь — 334455 Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия турмуши — 333469 337221 Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221 Саноат капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451 Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424 Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249 330250 330251 330252 330253 330254 330255 330256 330257 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85. Бухоро — 3—31—42. Қарши — 38—42. Нукус — 42—62. Самарқанд — 31—972. Термиз — 53—35. Урганч — 34—55. Фарғона — 4—29—44.

Б. — 203. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64697. Р. 03642.